

**VLAAMSE
GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

DE RAAD**

ZITTING 2021-2022

Nr. 2

INTEGRAAL VERSLAG

Vergadering van vrijdag 1 oktober 2021

Ochtendvergadering

INHOUD

MEDEDELINGEN	3
SAMENGEVOEGDE VRAGEN OM UITLEG (R.v.O., ART. 59, 6, C)	3
- van mevrouw Hilde Sabbe aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende de impact van de Digisprong op de schoolfactuur	
- van de heer Jan Busselen aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende laptops voor thuisonderwijs	
<i>Sprekers: Hilde Sabbe – Jan Busselen – Gilles Verstraeten – Dominiek Lootens-Stael – Sven Gatz, collegelid</i>	

SAMENGEVOEGDE VRAGEN OM UITLEG (R.v.O., ART. 59, 6, C)	10
- van de heer Jan Busselen aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende het plaatsgebrek in het onderwijs	
- van de heer Gilles Verstraeten aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende het plaatstekort in het Nederlandstalig onderwijs voor het schooljaar 2021-2022	
<i>Sprekers: Jan Busselen – Gilles Verstraeten – Arnaud Verstraete – Dominiek Lootens-Stael – Sven Gatz, collegelid</i>	
VRAGEN OM UITLEG (R.v.O., ART. 59)	18
- van de heer Gilles Verstraeten aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende de heropstart van het onderwijs	
<i>Sprekers: Gilles Verstraeten – Sven Gatz, collegelid</i>	
- van de heer Mathias Vanden Borre aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, en de heer Pascal Smet, collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra, betreffende de samenwerking tussen de VGC en de lokale besturen	
<i>Sprekers: Mathias Vanden Borre – Pascal Smet, collegelid</i>	
- van de heer Gilles Verstraeten aan de heer Pascal Smet, collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra, betreffende het Lokale Integratiebeleidsplan en het project CoNnect Brussel	
<i>Sprekers: Gilles Verstraeten – Pascal Smet, collegelid</i>	
- van de heer Mathias Vanden Borre aan de heer Pascal Smet, collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra, betreffende de relancemaatregelen van de Vlaamse Regering voor jeugdinfrastructuur	
<i>Sprekers: Mathias Vanden Borre – Pascal Smet, collegelid</i>	
VRAAG (R.v.O., ART. 58)	31
- van mevrouw Lotte Stoops aan de heer Pascal Smet, collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra, betreffende de stand van zaken van Plan Atelier en het atelierbeleid	
<i>Sprekers: Lotte Stoops – Pascal Smet, collegelid</i>	
BIJLAGEN	36
TREFWOORDENREGISTER	37

2de vergadering**Vergadering van vrijdag 1 oktober 2021****OCHTENDVERGADERING**

De vergadering wordt om 9.35 uur geopend.

Voorzitter: de heer Fouad Ahidar

BERICHT VAN VERHINDERING

De voorzitter: Mevrouw Carla Dejonghe, mevrouw Bianca Debaets, mevrouw Khadija Zamouri en de heer Juan Benjumea Moreno zijn verontschuldigd.

MEDEDELINGEN

Bij brief deelt de voorzitter van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement mee dat het Brussels Hoofdstedelijk Parlement ter vergadering van 20 september 2021 voor wettig en voltallig is verklaard.

Bij brief deelt de voorzitter van de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie mee dat de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie ter vergadering van 21 september 2021 voor wettig en voltallig is verklaard.

Bij brief deelt de voorzitter van de Assemblée de la Commission communautaire française mee dat de vergadering zich ter zitting van 22 september 2021 heeft geconstitueerd.

SAMENGEVOEGDE VRAGEN OM UITLEG (R.v.O., art. 59, 6, c)**Impact van de Digisprong op de schoolfactuur**

Mevrouw Hilde Sabbe (one.brussels-Vooruit): De Vlaamse Regering heeft de Digisprong gelanceerd, dat is een belangrijke inhaalbeweging op het vlak van digitalisering in het onderwijs. De focus ligt sterk op laptops voor de leerlingen. Elke leerling in het 5de leerjaar krijgt in de toekomst een eigen laptop of gelijkwaardig ICT-toestel om schoolwerk mee te doen. Er is ook geld voor opleiding voor leraren om digitale middelen te gebruiken in het onderwijs.

Concreet betekent dit: voor elke leerling in het 5de en 6de leerjaar wordt 290 euro uitgetrokken. Secundaire scholen ontvangen per leerling 510 euro. Daarnaast is er voor alle scholen een

extra investering gepland van 42 euro per leerling. Scholen zijn vrij om te beslissen op welke manier ze de budgetten investeren. Ze hebben hier 2 jaar de tijd voor.

Er zijn al signalen dat de kostprijs voor de eindgebruiker sterk kan verschillen. In de ene school betaalt een ouder tot 500 euro voor een laptop. In de andere school worden de toestellen verhuurd. In sommige scholen mag de leerling zijn laptop ook in de vakantie bijhouden; in andere niet. Op zich zijn die verschillen niet zo verwonderlijk. Niet elke school heeft een even performante ICT-afdeling. Niet alle scholen staan al even ver met hun digitalisering. Tegelijk moet er absoluut vermeden worden dat kosten onterecht of overdreven worden doorgerekend, doordat er bv. bijdragen voor randinfrastructuur worden gevraagd of dat er duurere laptops worden gekocht. Er moet ook zeker rekening gehouden worden met gezinnen die het niet breed hebben, waar zo'n schoollaptop eerlijk gezegd niet de meest dringende behoefte is.

Ook de VGC zorgde in samenwerking met de vzw DigitalForYouth.be voor 1.200 gerefurbishte laptops bestemd voor leerlingen en scholieren uit het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. Daarbij werd al rekening gehouden met kansarmoede.

Op welke manier zetten Brusselse Nederlandstalige scholen de middelen van Digisprong in?

Zijn er al vragen gekomen vanuit de inrichtende machten of Brusselse scholen voor ondersteuning van de VGC?

Hardware kost geld. Wat is de impact van de Digisprong op de individuele schoolfactuur? Wat is de kostprijs voor de ouders? Bent u van plan bij te sturen of richtlijnen te geven? Hoe wordt er rekening gehouden met de beperkte financiële middelen van veel Brusselse gezinnen? Hebt u hierover overleg met de onderwijskoepels?

Hoe passen de laptops die de VGC ter beschikking stelde in dit plaatje? Welke afspraken werden gemaakt? Hoe wordt hier gewaakt over het aanrekenen van bv. onderhoudskosten? Kunnen de scholen waaraan reeds laptops geschonken werden, nog aanspraak maken op de budgetten van de Digisprong?

De heer Jan Busselen (PVDA): Vorig jaar hebben we het verschillende keren gehad over de verdeling van laptops in de Nederlandstalige scholen. In november van vorig jaar wist u ons te vertellen dat er 1.322 laptops werden verdeeld in 33 secundaire scholen en 700 laptops over 139 basisscholen. Het debat draaide toen ook over de exuberante waarborgen of schadeclausules die vele scholen in Vlaanderen vroegen bij de uitleen van de laptops. In mei 2020 heb ik zelf een voorbeeld gegeven van een Brusselse school die 300 euro vroeg om een laptop te lenen. U wist toen van niets...

In november 2020 had u nog altijd geen antwoord op de vraag in welke Brusselse scholen er waarborgen of schadeclausules werden gevraagd. Maar u was een bevraging gestart bij de Nederlandstalige scholen die de ICT-noden van de scholen in kaart moest brengen. Op basis van deze bevraging ging u nagaan welke antwoorden wij op deze noden kunnen formuleren.

Begin september 2021 konden we opnieuw lezen in *Het Nieuwsblad* dat sommige scholen tot 500 euro vragen voor het uitlenen van een laptop. Andere scholen vragen dan weer niets.

Bent u actief op zoek gegaan naar scholen die hoge waarborgen of schadeclausules vragen?

Hebt u nu een zicht op de situatie? Hoeveel scholen in Brussel vragen een waarborg of schadeclausule voor het lenen van een laptop? Hoeveel vragen die dan?

Zo ja, wat heeft u ondernomen om ervoor te zorgen dat elk kind in het Brussels Nederlandstalig onderwijs recht heeft op een gratis laptop?

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Bij de Digisprong gaat het om een investering van een historisch bedrag: 375 miljoen euro. Dat is een vertienvoudiging van het budget voor digitalisering. Er wordt dus een grote digitale sprong gezet voor alle scholen, leerlingen en leerkrachten. Het doel is breder dan laptops alleen. Het gaat om de uitbouw van een toekomstgerichte en veilige ICT-infrastructuur voor alle scholen van het leerplichtonderwijs. Het is meer dan alleen laptops, er komt ook een sterk ondersteunend en doeltreffend ICT-schoolbeleid; de ICT-competenties van leerkrachten en lerarenopleiders worden versterkt; er komen aangepast digitale leermiddelen en er wordt ook een kennis- en adviescentrum opgebouwd ten dienste van het hele onderwijsveld.

Als er al facturen zouden worden doorgerekend aan ouders, dan is transparantie absoluut cruciaal. Scholen zouden daar duidelijk over moeten communiceren en hun keuze voor toestel x of y onderbouwd verantwoorden. Het is ook belangrijk dat die besteding en aanwending van die middelen goed gecontroleerd zullen worden.

De Digisprong is een enorme inhaalbeweging, een grote stap vooruit naar innovatief en digitaal leermateriaal. In plaats van dat de overheid alles zou bepalen met restricties en verboden, is er geopteerd om aan de scholen het vertrouwen te geven om een en ander zelf in te vullen. Geen *one size fits all*, maar wel maatwerk omdat de pedagogische verschillen op het vlak van digitalisering soms ook groot zijn.

Schoolbesturen worden aangemoedigd om uiterste inspanningen te leveren om zo weinig mogelijk aan de ouders door te rekenen. We zijn het erover eens dat dat niet de bedoeling kan zijn. De democratisering en toegankelijkheid tot kwalitatief onderwijs is een enorme meerwaarde geweest voor ons land. Onze hersenen zijn immers ons enige natuurlijke grondstof. De scholen hebben ook nog andere middelen, zoals de bestaande budgetten voor ICT.

De meeste scholen zullen niets extra aanrekenen, maar er zijn effectief uitzonderingen. Het kan dat scholen keuzes gaan maken waar wij vragen bij hebben. Als de facturen zouden worden doorgerekend, dan zijn transparantie en controle echt cruciaal.

Ouders kunnen in ieder geval in dialoog gaan met de schoolraad en desnoods een vraag stellen of zelfs een klacht indienen bij de commissie Zorgvuldig Bestuur.

Naast die Digisprong heeft Vlaams minister Ben Weyts in november 2020 nog eens 10 miljoen euro vrijgemaakt voor de aankoop van 15.000 nieuwe laptops voor de meest kwetsbare gezinnen. We moeten inderdaad extra inspanningen doen om de meest kwetsbare gezinnen met de laagste inkomens te ondersteunen.

Ik sluit mij aan bij de vragen van de vorige sprekers. Werden de ICT-noden van de

Nederlandstalige scholen in kaart gebracht? Kan het collegelid die toelichten? Hoeveel scholen hebben nog geen ICT-coördinator?

Het Vlaams onderwijs heeft een reuzensprong kunnen maken dankzij het plan van de Vlaamse Regering om ervoor te zorgen dat leerlingen kunnen beschikken over een laptop. Spijtig genoeg zijn er in de ganse uitrol van dit plan dingen gebeurd waardoor de aanpak tussen scholen onderling wel zeer verschillend is. Uiteraard is de autonomie van de school belangrijk en ook elke school en richting is anders. Het was belangrijk de nodige speelruimte te geven aan de scholen zodat ze gepast konden inspelen op de stand van zaken in verband met digitalisering in hun school. Maar toch kan ik mij niet van de indruk ontdoen dat een en ander te maken heeft met communicatie die beter kon.

Het gevolg is dat ouders soms toch nog geconfronteerd worden met grote bedragen op hun schoolfactuur.

Maar ook de infrastructuur wordt aangepakt en blijkbaar zijn er ook scholen die dat ook deels doorrekenen op de schoolfactuur. Met alle begrip voor de moeilijke situatie van de scholen maar deze Digisprong is vaak een factuursprong. Spijtig genoeg wordt de burger al te vaak met deze politieke bokkensprongen geconfronteerd en moet hij het gelag betalen van onoordeelkundig handelen.

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): Over dit onderwerp heb ik al verschillende vragen gesteld in het verleden. Ik word immers vaak aangesproken door mensen op het terrein over de problematiek van de digitalisering en het gebrek aan middelen in scholen.

Het Vlaams onderwijs heeft een sprong voorwaarts kunnen maken dankzij het plan van de Vlaamse Regering om ervoor te zorgen dat leerlingen kunnen beschikken over een laptop. Jammer genoeg zijn er in de uitrol van dit plan een aantal zaken gebeurd waardoor de situatie in de scholen onderling wel zeer verschillend kan zijn. De autonomie van de scholen is uiteraard belangrijk en scholen moeten voldoende speelruimte krijgen om gepast te kunnen inspelen op de stand van zaken rond de digitalisering in hun school. Het gevolg is echter dat er op sommige plaatsen hoge schoolfacturen zijn. Er zijn zelfs scholen die de vernieuwing van de infrastructuur voor een deel doorrekenen aan de ouders. We begrijpen natuurlijk de moeilijke situatie van heel wat scholen, maar het is toch jammer dat ouders al te vaak het gelag moeten betalen.

Vlaams minister van Onderwijs Ben Weyts heeft reeds uitgebreid geantwoord op de vragen van onze collega's in het Vlaams Parlement dus het heeft geen zin deze discussie hier te herhalen.

Wat ik wel graag zou willen weten is, in hoeverre deze kwestie raakt aan acties van de VGC. Ook de VGC heeft een inspanning gedaan om een aantal leerlingen een laptop te bezorgen. Wat gebeurt daar nu mee?

Ik neem aan dat er scholen zijn die zullen voortgaan op de weg van een individuele aanpak waar elke leerling zijn of haar eigen materiaal meebrengt en andere scholen waar gestandaardiseerd tewerk zal worden gegaan. Heeft het collegelid een overzicht hoe de scholen in Brussel tewerk zullen gaan? Er zullen waarschijnlijk laptops terug beschikbaar

komen? Hoe wordt dat geregeld? Zijn er specifieke besluiten te trekken uit de situatie rond de Digisprong in de scholen in het hoofdstedelijk gebied? Wat doet de VGC om het globaal digitaliseringsproces in de scholen verder te begeleiden en te ondersteunen?

Collegelid Sven Gatz: De Vlaamse overheid wil via haar relanceplan ‘Vlaamse Veerkracht’ een grote digitale sprong voorwaarts realiseren voor alle scholen, leerlingen en leerkrachten. Dit plan kreeg de naam ‘Digisprong’. De Vlaamse overheid maakt hiervoor een budget vrij van in totaal 375 miljoen euro, waarvan 342 miljoen rechtstreeks naar de scholen gaat.

Het is de Vlaamse Regering die beslist hoe de budgetten van een school berekend worden. Zo kunnen basisscholen voor alle klassen vanaf de 1ste kleuterklas tot en met het 4de leerjaar rekenen op 25 euro per leerling. Voor het 5de en het 6de leerjaar wordt er 290 euro per leerling uitgetrokken en voor het secundair onderwijs is er 510 euro per leerling beschikbaar gemaakt. Voor de versterking van de ICT-infrastructuur – connectiviteit, wifi, software en beveiliging – zal elke school een bijkomend bedrag krijgen van 42 euro per leerling.

Alle middelen van Digisprong zijn geoormerkt en kunnen dus enkel voor ICT worden ingezet en dit ten laatste in het schooljaar 2022-2023. De Digisprong is nog niet voltooid. De inrichtende machten dienen de aanvraag in bij de Vlaamse overheid en krijgen de middelen toegekend. In mei 2021 keerde de Vlaamse overheid een 1ste schijf uit van 230 miljoen euro voor alle scholen in Vlaanderen en de Nederlandstalige scholen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Uit een rondvraag bij de werkgroep Digisprong, waarin 71 IT-coördinatoren zitten, blijkt dat secundaire scholen veeleer laptops aankopen die passen binnen het budget van het project – met name 510 euro per leerling – met een uitgebreide garantie via het raamcontract. De meeste lagere scholen zullen eerst samenzitten met de ICT-dienst van de scholengemeenschap zodat de aankopen kunnen gebeuren binnen een beleidsplan met de gewenste hardware.

Het is nog niet bekend hoeveel van deze middelen aan Nederlandstalige scholen in Brussel werden toegekend.

Wat betreft de vraag naar ondersteuning van de VGC, hebben we de subsidielijn ‘schoolkosten kwetsbare gezinnen’ lopen. Via deze subsidie kan er eveneens een tussenkomst gevraagd worden in de schoolkosten die gemaakt worden voor/door individuele leerlingen. Indien een school met laptops werkt die door de leerlingen zelf moeten worden aangekocht – wat niet de bedoeling is van de Digisprong – kan de school dit via deze subsidielijn betalen wanneer leerlingen dit zelf niet kunnen bekostigen. Tot nu is er maar 1 school die een ondersteuningsaanvraag heeft ingediend, met name Imelda, maar deze subsidielijn loopt natuurlijk nog steeds. Als de Vlaamse overheid echter pc's ter beschikking stelt die eigendom blijven van de overheid, vermindert natuurlijk de noodzaak van laptops die eigendom zijn van de leerlingen zelf.

Scholen die in het kader van de Digisprong hardware voor de leerlingen hebben aangekocht, blijven eigenaar van die hardware. Navraag bij schoolbesturen en scholenkoepels van de 3 onderwijsnetten van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel geeft aan dat alle materiaal wordt uitgeleend met een bruikleenovereenkomst die bepaalt dat de materialen als een goede huisvader moeten worden behandeld. In een aantal gevallen, bij uitleen van duurdere exemplaren, kan een schadeclaim vooraf bepaald worden. Het is een vrij normale praktijk om

met een bruikleenovereenkomst te werken. De meeste basisscholen en een aantal secundaire scholen stellen het materiaal gratis ter beschikking, zonder waarborg. In de andere gevallen wordt een waarborg gevraagd, tussen de 25 en 50 euro. Dat is een groot verschil met de exuberante bedragen die blijkbaar in een minderheid van de Vlaamse scholen gevraagd worden. In alle gevallen wordt rekening gehouden met de thuissituatie, waarbij een korting of kwijtschelding op de waarborg wordt toegepast voor leerlingen die het thuis financieel moeilijk hebben.

Wat de laptops van de VGC betreft die we ter beschikking hebben gesteld tijdens de lockdown, zijn de getallen hier al genoemd. Dat gaat over meer dan 1.000 laptops. Die zijn nog steeds in gebruik. Veel secundaire scholen werken met een uitleensysteem voor laptops. Hierbij worden zowel de nieuwe laptops verkregen via de Digisprong uitgeleend, als de laptops die in het kader van de VGC-oproep werden aangekocht. In lagere scholen worden deze laptops eerder ingezet voor leerlingen die door omstandigheden niet op school aanwezig kunnen zijn, maar toch thuis de lessen kunnen volgen.

De Administratie is niet op de hoogte van situaties waarbij voor het uitlenen van laptops of tablets, die door of via de VGC aan de schoolbesturen ter beschikking werden gesteld, exuberant hoge waarborgsommen aan de leerlingen worden gevraagd. Wie dergelijke zaken hoort, vraag ik met aandrang om mij die informatie schriftelijk te bezorgen. Wanneer er zaken zijn die niet door de beugel kunnen, dan zullen wij optreden. Op dit ogenblik hebben wij daarover geen informatie. We houden rekening met de thuissituatie.

De Digisprong is nog in opbouw en nog niet voltooid. Ook de subsidielij van de VGC is nog niet afgesloten. De VGC zal kosten ondersteunen waar dat nodig is. Wanneer een school exuberante waarborgen zou vragen, is het niet de bedoeling dat wij dat gaan subsidiëren vanuit de VGC. Dan zullen wij met die scholen contact opnemen en hen zeggen dat zoiets niet kan. Scholen kunnen bijkomende kosten voor kinderen uit een moeilijke thuissituatie bij ons komen halen. Samen met de Vlaamse overheid garanderen we dat elk kind in het Nederlandstalig onderwijs kan beschikken over een laptop.

Mevrouw Hilde Sabbe (one.brussels-Vooruit): Ik vind het een bemoedigende gedachte dat er openheid is en dat we mistoestanden mogen signaleren aan het kabinet van het collegelid. Dat is een fijne manier om aan politiek te doen.

De heer Jan Busselen (PVDA): Het collegelid is niet op de hoogte van exuberante waarborgen die gevraagd worden voor de laptops van de VGC, maar vraagt aan ons of wij daarover meer weten. Dat is onze taak niet! Het collegelid moet op de hoogte zijn van mistoestanden. Dat is zijn politieke verantwoordelijkheid.

Deze week werd aangekondigd dat er bespaard moet worden. De onderwijskoepels en vakbonden zijn woest. Niemand weet waar er bespaard zal worden. Ouders en leerlingen zullen hier weer voor opdraaien. In *De Morgen* schrijft een journalist: *“Is de moraal van dit verhaal dat de Europese publieke gelden voor ons onderwijs enkel de private spelers achter de Digisprong ten goede komt en dat scholen, leerlingen en hun ouders nog extra gaan mogen betalen voor deze diensten?”*. Dat is een schande.

We kloppen ons op de borst voor ons goed onderwijs, maar 20 % van de leerlingen stroomt uit zonder diploma. Elk jaar opnieuw hebben we niet voor alle leerlingen een plaats. Dit jaar

zijn we gestart met een tekort van 200 leerkrachten. De partij van het collegelid zit ook in de Vlaamse Regering waar een incompetente minister van Onderwijs de mensen aan het lijntje houdt met een jojo-beweging. Hij deelt eerst 180 miljoen euro uit om het vervolgens weer af te pakken. Onderwijs heeft investeringen broodnodig, niet alleen in de infrastructuur, niet alleen in ondersteuning of leerkrachten, maar ook in de digitalisering.

Ik zal mijn oren open houden, want ik merk op dat het collegelid zijn verantwoordelijkheid niet opneemt.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): De laatste interventie is volledig voor rekening van de vorige spreker. Ik vind dat een waanzinnig populistische interventie. Hij maakt de mensen bang dat ze allerlei exuberante zaken zullen moeten betalen, terwijl het collegelid net heel duidelijk heeft uitgelegd en zich geëngageerd heeft om ervoor te zorgen dat kwetsbare gezinnen niet met exuberante schoolfacturen geconfronteerd zullen worden. Als hij ons vraagt om hem te melden als we weet hebben van mistoestanden, dan is dat omdat geen enkele administratie of collegelid over een alziend oog beschikt. Misschien heeft de overheid dat wel in het idee van een perfecte samenleving van de heer Jan Busselen, maar dat is nu jammer genoeg niet het geval. Het is een geruststellende gedachte dat wij vaststellingen kunnen maken en dat ze worden opgevolgd. Ja, er zijn problemen met het onderwijs en ja, we moeten die aanpakken. Daarvoor moeten we de financiën op orde hebben zodat we ook in de toekomst kunnen investeren in onderwijs. Er is in deze bestuursperiode 1,6 miljard euro meer geïnvesteerd in onderwijs. Om het budget dit jaar in orde te krijgen, is er nu inderdaad 100 miljoen euro minder. Het is populistische, ideologische onzin dat dit zou leiden tot exorbitant stijgende kosten.

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): Ik ben blij dat het College met deze problematiek bezig is. Niet alles is perfect. Het collegelid erkende ook dat het een *work in progress* is en dat hij nog bezig is met het dossier. We zullen hier ongetwijfeld later nog op terugkomen.

Wanneer ik weet heb van problemen, zal ik die hier altijd aankaarten. Het is inderdaad normaal dat het collegelid niet alles weet. Hij heeft wellicht niet overall spionnen zitten die problemen melden. Als mensen ons aanspreken over problemen, dan komen wij die hier aankaarten. Dat is ook onze taak als vertegenwoordigers van het volk. We hopen dat het collegelid er dan oor naar heeft. Soms ligt dat wat moeilijker, maar dat is normaal in een democratie.

Collegelid Sven Gatz: Ik wil nog benadrukken dat het College geen politie is en de Raad hoeft geen verklikker te zijn. We weten uiteraard wel wat er gebeurt op het terrein. We werken organisch samen met de Administratie, de koepels en de scholen. We zijn echter niet alwetend. Ik heb ook niet opgeroepen om individuele kliklijnen te openen. Als er zaken zijn waarvan we niet op de hoogte zijn, mogen we wel altijd worden aangesproken en dan zullen we ingrijpen. Dat is ook een goede manier van democratisch functioneren. Ten slotte, wil ik nog benadrukken dat de Vlaamse overheid, mede dankzij onze bescheiden, maar gerichte inspanningen een nooit geziene sprong voorwaarts mogelijk heeft gemaakt op het vlak van digitale ondersteuning van de scholen, de leerlingen en de meest kwetsbaren.

De heer Jan Busselen (PVDA): Er is natuurlijk een reden waarom die sprong wordt gemaakt. We haalden immers het Europese gemiddelde niet. De heer Gilles Verstraeten zei zelf dat we een inhaalbeweging maken. De sprong is de normale gang van zaken.

- *Het incident is gesloten.*

SAMENGEVOEGDE VRAGEN OM UITLEG (R.V.O., ART. 59, 6, c)

Het plaatsgebrek in het Nederlandstalig onderwijs

De heer Jan Busselen (PVDA): Bij de opening van het nieuwe schooljaar in september 2021 hebben we spijtig genoeg opnieuw moeten vaststellen dat er zowel in het basisonderwijs als het secundair onderwijs voor heel wat jongeren en kinderen geen plaats was. Dat wordt ondertussen een traditie. In *Bruzz* konden we verschillende getuigenissen lezen van ouders die eind augustus nog steeds geen plaats hadden voor hun kind in een school.

Tijdens de plenaire vergadering van de Raad van 21 mei 2021 hebben we dit probleem besproken. Voor het basisonderwijs is er een tekort van 3.395 plaatsen en voor het secundair onderwijs een tekort van 655 plaatsen. Maar volgens het collegelid moeten we ons niet ongerust maken: *“De statistieken geven mij en het beleid gelukkig elk jaar gelijk, want het probleem lost zichzelf op.”* Als mensen naar Zaventem of Vilvoorde trekken om een school te vinden, lost het probleem zich inderdaad zelf op.

Vorig schooljaar bleef er echter een groep van ongeveer 300 kinderen over die geen basisschool vonden of niet meer te bereiken waren. Veel kinderen of scholieren die wel een school vinden, moeten grote afstanden afleggen om er te raken.

Kan het collegelid cijfers geven van de huidige tekorten, zowel in het basisonderwijs als het secundair onderwijs? Heeft hij een overzicht van de evolutie van het aantal kinderen of scholieren die geen plaats vinden in het Nederlandstalig onderwijs over de afgelopen jaren?

Op welke manier wil hij deze problematiek duurzaam aanpakken zodat we in mei 2022 niet opnieuw te horen krijgen dat er 1.000 kinderen geen plaats hebben en dat het probleem in september onbekend is omdat de mensen niet bereikt worden?

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Het is september. Dat betekent dat tienduizenden leerlingen in Brussel terug op de schoolbanken zitten. Steeds meer Brusselse kinderen doen dat in scholen van het Nederlandstalig onderwijs dat een ijzersterke reputatie heeft. In het schooljaar 2019-2020 ging het met een marktaandeel van 19,48 % over bijna 1 op 5 kinderen. Ondanks de voorrangsregels en grote jaarlijkse investeringen van de Vlaamse overheid – dit jaar 15 miljoen euro in extra schoolcapaciteit, waarvan 535 extra plaatsen in het secundair onderwijs – en de VGC kunnen sommige Nederlandstalige ouders hun kinderen niet naar de school van hun keuze sturen. Die keuze wordt trouwens breed geïnterpreteerd. Sommige ouders kunnen niet terecht bij de 6 of 7 scholen die ze hebben opgegeven.

Vooraf in het secundair onderwijs neemt het tekort toe. Ik heb er al lang op gehamerd dat de grote investeringen in het basisonderwijs gevolgd zullen moeten worden door investeringen in het secundair onderwijs. Dat is een logisch gevolg van de tekorten van de afgelopen jaren in

het lager onderwijs, de zogenaamde flessenhalsproblematiek. De capaciteit van het Nederlandstalig basisonderwijs is met 156 scholen veel groter dan het secundair onderwijs met 60 scholen. Als N-VA zullen wij blijven aandacht vestigen op deze kwestie, omdat het voor veel stress zorgt bij ouders en kinderen die vaak bang moeten afwachten of er bij de vrije inschrijvingen nog een plaatsje zal zijn.

Wat was het marktaandeel van het Nederlandstalig basis- en secundair onderwijs in het schooljaar 2020-2021? Met hoeveel % is het aantal leerlingen in het basis- en secundair onderwijs bij de aanvang van dit schooljaar gestegen ten opzichte van vorig jaar?

Wat is het tekort als het aantal aanmeldingen met het aantal vrije plaatsen wordt vergeleken? Wat is het tekort als er rekening gehouden wordt met de schoolkeuze van de ouder? Hoeveel leerlingen zijn schoolveranderaars? Hoeveel toegewezen kinderen werden door hun ouders niet ingeschreven in de school tijdens de inschrijvingsperiode? Hoeveel beschikbare plaatsen in hoeveel scholen waren er nog bij de start van de vrije inschrijvingsperiode? Hoeveel kinderen werden tijdens die periode op die manier ingeschreven? Hoeveel lieten zich op een wachtlijst plaatsen? Hoeveel kinderen in het Nederlandstalig onderwijs wonen in de Rand? Is de voorrangsgroep voor Nederlandstaligen volledig opgevuld? Zo niet, voor hoeveel % van de plaatsen werd deze optie gebruikt? Hoeveel scholen werkten met een aanmeldprocedure?

Wat zijn de lopende en geplande projecten qua capaciteit in het Nederlandstalig basis- en secundair onderwijs in Brussel? Wat zijn volgens het collegelid vandaag de concrete noden en uitdagingen van het Brussels Nederlandstalig onderwijs, rekening houdend met onder andere het leerkrachtentekort en de capaciteit van actoren zoals het Onderwijscentrum Brussel (OCB)?

De heer Arnaud Verstraete (Groen): Het is goed dat dit belangrijke onderwerp opnieuw op de agenda staat. Ook in mei 2021 hadden we het hier al over het plaatsgebrek in het onderwijs. Ik had het collegelid toen om een inschatting gevraagd van de noden om eindelijk de Vlaamse doelstellingen te halen en het plaatsgebrek tegen 2024 volledig weg te werken. Het is de verdienste van het collegelid dat daar voor het eerst een concreet cijfer werd op gekleefd: 40 bijkomende scholen in het secundair onderwijs en 40 bijkomende scholen in het basisonderwijs. Dat vergt ongeveer 550 miljoen euro bijkomende investeringen. Ter vergelijking: sinds 2004 is er 460 miljoen euro geïnvesteerd in de onderwijscapaciteit. Die inspanning moet dus in de komende jaren nog eens herhaald worden.

Iedereen die het budget van de VGC kent, weet dat we dit niet alleen kunnen. We moeten kijken naar de Vlaamse Regering, die haar inspanningen moet optrekken. Daarom heb ik de Vlaamse Regering opgeroepen om in de komende jaren meer te investeren in het Brussels onderwijs. Helaas moeten we vaststellen dat de Vlaamse Regering vandaag het tegenovergestelde beslist.

Heeft het collegelid dit besproken met zijn Vlaamse collega? Werd het collegelid betrokken in de Vlaamse beslissing om te besparen? Heeft het collegelid zijn behoeften voor het Nederlandstalig onderwijs in Brussel kenbaar kunnen maken?

Ik hoop dat de collega's die hier pleiten voor meer onderwijscapaciteit die pleidooien ook houden tegenover hun collega's in de Vlaamse Regering.

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): Dit is een terugkerend thema. In mei 2021 hebben we het hier ook reeds over gehad. We bespraken toen de situatie na de inschrijfperiode. Het is misschien goed dat we dit bij de start van het schooljaar weer eens oppikken om te zien waar die vele leerlingen die toen geen school van hun keuze hadden gevonden naartoe zijn. Eind april was meer dan de helft van de aanmelders niet zeker van zijn plaatsje. De vraag overtreft nog steeds ruimschoots het aanbod.

We hebben ook gezien dat het probleem doorschuift naar het secundair onderwijs waar een flessenhals bestaat en waar ook de differentiatie in de studierichtingen een belangrijke rol speelt. Op een secundaire school wil je niet zomaar een plaatsje, maar een plaats in een geschikte studierichting van je voorkeur. Vooral op dat laatste hebben we geen zicht en we hebben ook geen idee of dat al dan niet een rol speelt in de grote vroegtijdige schooluitval.

Collega's, we kunnen natuurlijk blijven zeggen dat er scholen moeten worden bijgebouwd en dat bepaalde gemeenten er moeten mee ophouden om de Vlaamse gemeenschap te discrimineren. Dat is natuurlijk voor een stuk het geval, maar anderzijds stellen we vast dat de Vlaamse Gemeenschap ondertussen in grote lijnen doet wat ze beloofd heeft in de Brusselnorm. Afgezien natuurlijk van de achterstand die ontstaan is door het feit dat we in alle grote steden met een explosief jonge bevolking zitten door de massa-immigratie. Collega Verstraete, u kunt zeggen wat u wilt en dat er een capaciteitstekort is, maar als u ondertussen bevolking blijft importeren, dan blijft u met een capaciteitstekort zitten hoeveel scholen u ook bijbouwt.

Een van de grote problemen waar ik altijd op terugkom, geacht collegelid, is het feit dat het voorrangbeleid niet werkt voor de Nederlandstaligen of voor diegenen met een actieve sterke band met het Nederlands. Die vinden vaak geen geschikte plaats in de school van hun keuze. Dat is een probleem in het basisonderwijs, maar voor het secundair onderwijs wordt dat een nog groter probleem omdat je daar een school met de juiste opleidingsmogelijkheden moet kunnen vinden.

Ik zie in deze voor de VGC 2 opdrachten. Ten eerste, moet ze in kaart brengen waar de behoeften gesitueerd zijn. We moeten weten waar die gezinnen zitten die zich oriënteren op de Vlaamse Gemeenschap. Op die manier kan de VGC het aanbod beter sturen. Ten tweede, moet het voorrangbeleid zoals dat nu bestaat op de schop. Ik heb dat al genoeg gezegd en ik zal dat blijven doen. Er moet absolute voorrang voor Nederlandstaligen komen en betere criteria voor de gemotiveerden die eerlijke kansen moeten krijgen om samen met de Vlaamse gemeenschap in ruime zin in Brussel vooruit te komen.

Collegelid Sven Gatz: Ik zal u niet verrassen. Het is een mantra, een overtuiging en een beleidsdoelstelling die de Nederlandse Cultuurcommissie (NCC) en vervolgens de VGC al meer dan 50 jaar draagt. Als kleine maar dappere overheid zal ze met een voluntaristische invulling van haar flankerende onderwijsbevoegdheden blijven inzetten op capaciteitsuitbreiding. Ik heb dat gezegd toen ik 2 jaar geleden in het Brussels Hoofdstedelijk Parlement ben teruggekeerd. Dat was over de partijgrenzen heen de overtuiging van de heer Hugo Weckx, de heer Rufin Grijp, mevrouw Annemie Neyts, de heer Jean-Luc Vanraes, de heer Guy Vanhengel en van mezelf. Als er hier morgen iemand anders zit, zal die exact hetzelfde doen omdat we een kind een plaats op school willen bieden en dat we de aantrekkelijkheid van het Nederlandstalig onderwijs verder willen uitbouwen.

Het Nederlandstalig onderwijs is inderdaad wat populairder dan de rest en in die zin heeft het met de 488 miljoen euro sinds 2004 in investeringscapaciteit en capaciteitsuitbreiding vorig jaar de kaap van 51.000 leerlingen gerond. Dat is een groei van 2,8 % in vergelijking met vorig schooljaar. Ik wil u maar zeggen: als de VGC dat niet zou hebben gedaan, vooral de laatste 15 jaar omdat de middelen toen serieus zijn verhoogd, dan zouden we vandaag in een heel ander debat zitten. De situatie is zeker niet perfect, maar de VGC doet heel veel: ze legt 1 euro naast de 1 euro die de Vlaamse overheid neertelt voor investeringen.

De vraag overtreft inderdaad nog altijd het aanbod. Ik kom daar op het einde van mijn antwoord op terug. Ik bezorgde u al het investeringsplan. Dat verandert niet om de 2 maanden. Dat gaat ook niet. De inrichtende machten moeten kijken wat hun planning is, de VGC moet die opnemen in haar financiële planning en er is een stedenbouwkundige ruimtelijke ordeningsplanning. Ik voeg het overzicht van de lopende nieuwe capaciteitsdossiers nogmaals toe aan het antwoord, mijnheer de voorzitter. Andere meer gedetailleerde cijfermatige vragen wil ik schriftelijk proberen te beantwoorden.

Helaas kunnen we vandaag voor het basisonderwijs in het bijzonder, maar ook voor het secundair onderwijs nog geen zicht geven op de volledige eindresultaten. Dat is niet nieuw. Dat gebeurt altijd in oktober. Dat komt omdat er nog heel wat verschuivingen plaatsvinden in de komende weken: ingeschreven leerlingen die alsnog niet starten om allerlei redenen; ze veranderen van school of onderwijssysteem. Er zijn wachtlijsten die worden gecontacteerd waardoor het plots lukt om nog iemand in te schrijven. Er zijn ook mensen die verhuizen. De situatie evolueert continu en in die zin is de foto die het Lokaal Overlegplatform (LOP) zal nemen in oktober een momentopname. We zullen op basis van die nieuwe cijfers een verder debat kunnen voeren. Alle LOP's doen een eenmalige jaarlijkse uitwisseling met de leerlingendatabank van de Vlaamse Gemeenschap of Discimus. De Vlaamse overheid doet ook nog een jaarlijkse uitwisseling met de leerlingendatabank van de Franstalige Gemeenschap. Ik vermoed dat de cijfers daarvan binnen een maand meer gedetailleerd beschikbaar zouden moeten zijn.

In het secundair onderwijs is er tot op heden enkel een aanmeldprocedure voor het 1ste leerjaar A in scholen die kozen om te werken met een aanmeldprocedure. De meerderheid doet dat. Twee scholen werken niet met een dergelijke aanmeldprocedure. Voor het 1ste leerjaar B is er geen aanmeldprocedure.

U weet dat de druk op het secundair onderwijs ook begint toe te nemen. We vernemen dat er op 1 september zowel in 1A op 19 van de 37 scholen als in 1B op 6 van de 13 scholen toch nog plaats was. Dat is dan het andere debat over de 1ste keuze. Iedereen wil bij wijze van spreken naar dezelfde school of scholen. Maar er zijn wel nog degelijk plaatsen op de scholen. De vragen naar plaatsen die het LOP na de aanmeldprocedure ontving, gaan voornamelijk over 2B en de hogere jaren beroepssecundair onderwijs en arbeidsmarktgerichte finaliteit.

Zeer recentelijk vergeleek het LOP secundair onderwijs via Discimus de inschrijvingen van de aangemelde kinderen voor 1A in het Nederlandstalig onderwijs. De cijfers zijn u wellicht bekend want die wijzigen de laatste jaren niet echt. Van alle aanmeldende leerlingen heeft 70 % zich ingeschreven in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel en 22 % vond een plaats in een school in Vlaanderen. Het kan in sommige gevallen vervelend en gedwongen zijn dat je naar Zaventem of Vilvoorde moet gaan, maar in bepaalde gevallen willen mensen dat gewoon doen. Dat is een omgekeerde beweging die we de laatste 10 jaar meer dan vroeger zien.

Wanneer sommigen zeggen dat ik relatieve als ik bepaalde cijfers en verhoudingen geef, dan wil ik nogmaals zeggen dat ik contextualiseer en dat is nog altijd toegelaten in het kader van een parlementair debat.

Wat zal de VGC doen om verdere oplossingen te vinden? Andere raadsleden hebben het ook al gezegd: de investeringen in onderwijsinfrastructuur zijn en blijven een zaak van de Gemeenschappen. We danken de Vlaamse overheid dat er veel inspanningen blijven gebeuren. Ik heb niet direct redenen om te denken dat dat de komende jaren zou veranderen. De Vlaamse Gemeenschap zal haar inspanningen zeker moeten blijven voortzetten. U hebt over de begroting gestemd, dus u weet dat de VGC haar investeringsoperatie zal voortzetten. Met haar investeringsplan wil ze extra plaatsen creëren in zowel het basis- als secundair onderwijs. In deze legislatuur gaat het over 5.000 extra plaatsen met een budget van ongeveer 190 miljoen euro. Ze zal dat gericht en in overleg met de koepels blijven doen.

We krijgen de 1ste signalen aan de basis – maar die moeten nog bevestigd worden – dat de demografische piek in het basisonderwijs voorbij lijkt te zijn. Er zijn deze keer toch cijfers die dat aangeven. Dat wil nog niet zeggen dat alle kinderen kunnen gaan naar alle scholen die ze willen. In het secundair onderwijs moeten we wellicht nog bijkomend investeren, maar de vraag van de ouders naar de 1ste of de 2de keuze is daar misschien nog belangrijker. Dat is een ander deel van het debat. Als de druk op het basisonderwijs algemeen zou afnemen in Brussel en we secundaire scholen blijven bijbouwen, dan kan ik niet garanderen dat het succes van het Nederlandstalig onderwijs onverminderd voortgaat. Dat zal ons voor het verdere debat blijven plaatsen. Ik kan u alleen maar de antwoorden geven die ik heb. De financiële inspanningen zijn niet min en dat is met alle respect geen verabsolutering en meer dan contextualisering.

De heer Jan Busselen (PVDA): Ik heb geen cijfers gehoord over hoeveel kinderen geen plaats hebben in het onderwijs. Dat blijft problematisch. Dat zijn kinderen die we niet kennen, die geen naam hebben en die geen plaats hebben in het onderwijs. Ik vind dat onwaardig voor een Gewest als Brussel, een land als België en een Gemeenschap als Vlaanderen.

Ik heb ook niets gehoord over de evolutie in het plaatsgebrek. Slinkt het tekort nu of niet? De oplossingen worden hier vooral gekaderd binnen het samenwerkingsverband met Vlaanderen, maar we leven hier in een stad met verschillende gemeenschappen die ook met diezelfde problematiek te maken krijgen. Daar heb ik geen woord over gehoord. Ook in het Franstalig onderwijs is er een plaatsgebrek in de scholen. Er is een *mindshift* nodig om te proberen om dat probleem samen op te lossen en om de zwartepiet niet door te spelen.

We hebben het al gehad over het plaatsgebrek, over het lerarentekort, maar niet over de duizenden leerlingen in het secundair onderwijs die nog geen schoolboeken hebben gekregen. We hebben het heel kort over de besparing van 100 miljoen euro en dan maak ik de mensen bang. Wat me bang maakt, is de onverschilligheid waarmee er hier wordt gereageerd op een enorme problematiek en op de toekomst van onze jongeren. Ik kreeg vanochtend nog een bericht dat een basisschool in Brussel in staking is. Leerkrachten willen vertrekken en er zijn er al te weinig. Daarom zijn ze aan het staken en leerkrachten denken eraan om te vertrekken. Dat is de situatie in Brussel. Mijn tijd is om. Ik zou hier nog heel veel over willen zeggen want dat thema ligt na aan mijn hart. Ik hoop dat we hier nog over kunnen debatteren met het idee om oplossingen te vinden en niet elk jaar opnieuw gewoon de vaststellingen te maken.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Laat het me gewoon zo zeggen: het feit dat hier jaar in jaar uit altijd zoveel vragen worden gesteld en dat het zo nauw wordt opgevolgd, dat we daar keer op keer over debatteren en over nadenken, bewijst dat er van onverschilligheid in hoofde van de Raad en van het College op dat vlak absoluut geen sprake is. Ik hoor het collega Arnaud Verstraete graag zeggen: 40 secundaire scholen en 40 basisscholen en ik citeer het collegelid: een investering van 550 miljoen euro. *Ce qu'on dit, moi je veux bien*. Ik wil uiteraard ook een zo groot mogelijke capaciteitsuitbreiding van het Nederlandstalig onderwijs en het liefst dat het ook kan groeien in aandeel, maar jammer genoeg: *money doesn't grow on trees*... Scholen schieten niet als kolen uit de grond en leerkrachten kunnen we niet zomaar kweken in serres. Er zitten bepaalde limieten op. We waken ook over de kwaliteit van het onderwijs. De Franse Gemeenschap heeft evenzeer massief moeten investeren om effectief de demografische evolutie bij te benen. Brussel heeft een demografische explosie gekend. De gevolgen daarvan zijn moeilijk te dragen geweest voor de gemeenschappen in het algemeen.

De heer Arnaud Verstraete spreekt over 40 secundaire en 40 basisscholen: kijk eens naar de kaart van Brussel en denk eens na waar die moeten komen. Het is nog niet zo eenvoudig om die plaatsen, directieteam enzovoort te vinden, maar er zijn ook nog de middelen. De Vlaamse Gemeenschap is blijven investeren in de kwaliteit van de schoolinfrastructuur op een manier die de Franse Gemeenschap niet heeft gekund.

Alleen voor september zal de Vlaamse Gemeenschap het volgende investeren. Ik citeer: 229.694 euro in Sint-Guido, in het buitengewoon secundair onderwijs Cardijnschool, in de vrije basisschool voor buitengewoon onderwijs SPES in Anderlecht, 16.025 euro in het Sint-Pieterscollege in Jette, 24.000 euro in vrije basisschool Parkschool in Vorst. Het gaat over het vernieuwen van de stookplaatsen en de verwarming, wat u als Groenen wel goed zult vinden, over verbouwingswerken aan de daken, het vernieuwen van het sanitair en de keuken. We blijven ook op dat vlak investeren.

De demografische evolutie is wat ze is. Mijnheer Dominiek Lootens-Stael, ik vind het toch een beetje vreemd dat u spreekt over het importeren van mensen. Het gaat over mensen die naar hier komen. Dat zijn mensen met een vrije wil die bepaalde acties ondernemen. Dat is geen kwestie van importeren. Uiteraard zouden we willen dat dat iets meer beperkt wordt of dat het iets beter wordt gemanaged, maar laten we een beetje op onze woorden letten.

De heer Arnaud Verstraete (Groen): Dank u voor uw antwoorden. Ik dacht geen details gehoord te hebben over het overleg over budgetten met de Vlaamse Regering. Ik neem aan dat dat nog niet is gebeurd?

Dit is een ontzettend interessant debat. Waar moeten de scholen worden gebouwd? Die vraag zal zich hoe dan ook stellen. Of de scholen nu door de Franse of door de Vlaamse Gemeenschap worden gebouwd: we moeten die plaats vinden. Volgens mij is dat perfect mogelijk. Er is dan ook veel leegstand in Brussel. Zo staat er meer dan 1 miljoen m² kantoren leeg. Oplossingen zijn nog altijd mogelijk.

Mijnheer de voorzitter, na het betoog van een collega-raadslid wil ik nog wel opmerken dat Brusselaars die op zoek zijn naar een plaats in een Nederlandstalige school, het beste voorhebben met hun kinderen. Ze willen hen de beste kansen geven om zich te ontplooiën en zich te integreren in onze maatschappij. Het gaat hier om mensen, niet om goederen zoals dat zou passen in een discours van import en export. Het is belangrijk om daarover met de juiste

woorden te spreken. Groen is er rotsvast van overtuigd dat dat ons als Vlaamse Gemeenschap en als Brussels Hoofdstedelijk Gewest volop kansen biedt. Daarom moeten we er ook ten volle in investeren.

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): Het gaat hier inderdaad niet over goederen, maar over mensen die naar hier zijn gekomen, maar in heel veel gevallen zijn ze – en dat weet u even goed als ik – naar hier gebracht door mensensmokkelaars, met de medewerking van ngo's die in veel gevallen... (*Opmerkingen*)

Mevrouw Hilde Sabbe (one.brussels-Vooruit): Hebt u de reeks *Kinderen van de migratie* op Canvas gezien? Weet u dat wij ze naar hier hebben gehaald? De Belgische Staat en niemand anders heeft de migranten hierheen gehaald. Schei toch uit met uw haatzaaijerij!

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): We spreken hier natuurlijk over een klein percentage van die migratie. Wat zich vandaag afspeelt, zijn in de meeste gevallen mensen die naar hier worden gebracht worden door mensensmokkelaars, met de steun van ngo's, die op hun beurt de steun van onder andere uw partij krijgen.

Wat ik wil zeggen en wat volgens mij de essentie van het verhaal is: zolang de huidige massa-immigratie verdergaat, is elke capaciteitsuitbreiding in feite een druppel op een hete plaat. Mijnheer Verstraete, u doet mij denken aan de pyromaan bij de brandweer, die eerst brand sticht, zich vervolgens haast om mee de brand te blussen en dan zegt: "*Het lukt niet goed, we hebben problemen, maar we doen ons best.*" (*Opmerkingen*)

Geacht collegelid, u zegt dat u ieder kind een plaats wilt geven op school, maar daar slaagt u blijkbaar niet in. Het lukt blijkbaar nog altijd niet. Ik had graag de cijfers gekregen: hoeveel kinderen hebben geen plaats gekregen in de school van hun keuze? Is het misschien te vroeg en zijn die cijfers nog niet voorhanden? Het lijkt me nuttig om over de cijfers te beschikken om het debat te kunnen voeren.

Collegelid Sven Gatz: Ik houd het kort. Ten eerste, heb ik in mijn antwoord heel duidelijk gezegd dat de cijfers elk jaar in oktober beschikbaar zijn. Ten tweede, wil ik benadrukken dat elk kind een plaats op school krijgt, zij het niet altijd op de school van hun keuze, dat besef ik. Iedereen krijgt echter een plaats en wie het tegendeel beweert, is een populist.

De heer Jan Busselen (PVDA): Het klopt, ik heb het gevraagd, en laat me maar een populist zijn. Misschien gaat het inderdaad niet om onverschilligheid, maar om hypocrisie en incompetentie. Elk jaar opnieuw hebben we hetzelfde probleem en krijgen we te maken met de flessenhals. Al in 2006 toonden studies over de demografische evolutie aan dat er zich een enorme nood aan extra onderwijsplaatsen zou stellen. Nu klinkt het: "*Tja, de demografische evolutie is wat ze is.*" Nee, het is niet wat het is! Dit probleem was perfect te voorzien, maar er is naar gekeken als een koe naar een voorbijrazende trein. Het verhaal is niet zwart-wit: er zijn wel degelijk investeringen geweest, maar veel te weinig. We leven niet in Tsjetsjenië of een ander land waar je je terecht vragen kunt stellen over de aanwezige rijkdom. Hier draait het om het basisgrondrecht dat kinderen recht hebben op onderwijs.

Voor een deel spelen hier 2 verhalen door elkaar: enerzijds, is er het recht op onderwijs, anderzijds, het recht op vrije schoolkeuze. Dat maakt het probleem alleen nog ingewikkelder.

De voorzitter: Goed, nu zijn we al in Tsjetsjenië beland...

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Ja, we zien hier alle hoeken van de wereld. Ik wil er even kort op wijzen, mijnheer Lootens-Stael, dat zelfs als er mensensmokkelaars bij betrokken zijn, de migranten de mensensmokkelaars zelf betalen. Het gaat nog altijd om een vrije keuze om de oversteek te maken. Het zijn nog altijd mensen die uit eigen wil hierheen proberen te komen.

Het klopt wel dat demografische evolutie voornamelijk veroorzaakt is door migratie, en dan vooral van buiten de Europese Unie. Als u gewoon de demografische statistieken raadpleegt, dan ziet u wat ertoe heeft geleid dat Brussel, na Dubai, de meest diverse stad ter wereld is. Dan moeten we daar ook maar de gevolgen van accepteren.

Het is heel moeilijk geweest om de demografische evolutie bij te benen, maar ze is aan het afvlakken. Het belangrijkste is dat we nu tegen hetzelfde tempo blijven investeren. Zo zullen we ons aandeel kunnen vergroten op de Brusselse onderwijsmarkt, door meer kwaliteitsonderwijs te bieden aan meer Ketjes. Op dat vlak vindt u waarschijnlijk een bondgenoot in Vlaams minister Ben Weyts, op voorwaarde dat er een besparing van 1 miljoen euro komt, die voornamelijk bij de *overhead* zal moeten worden gezocht – en dus voor alle duidelijkheid niet in de investeringen in infrastructuur. Op dat elan moeten we verdergaan.

De voorzitter: De heer Arnaud Verstraete wil nog even reageren omdat zijn naam werd genoemd.

De heer Arnaud Verstraete (Groen): Ik wil een oproep doen aan de collega's. Het is heel interessant dat we allemaal een andere mening hebben, maar het is belangrijk om toch enige hoffelijkheid te bewaren. Als we beginnen beledigen, zijn we snel klaar en kunnen we meteen naar het café. Al denk ik dat zelfs op café de gesprekken doorgaans veel hoffelijker verlopen. Deze beledigende stijl is ongepast. Mijnheer de voorzitter, ik vind dat wij u de mogelijkheid moeten geven om in dat soort gevallen in te grijpen.

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): Men blijft maar terugkomen op het immigratieverhaal. Mijnheer Verstraeten, dat is niet iets wat ons zomaar overkomen is. Wij hebben dat gewild – tenminste, niet 'wij', niet het Vlaams Blok en niet het Vlaams Belang, maar wel de partijen aan de macht: de Groenen, de N-VA die vandaag in de Vlaamse Regering zit en die in de vorige federale Regering zat, de socialisten en noem maar op. Het is een keuze die gemaakt is in het verleden. Men heeft dat gewild. Men had ook kunnen zeggen: "*Wij willen dat niet.*" Wel, dan moet men daar de gevolgen van dragen. Vandaar mijn beeld van de pyromaan die op de eerste rij staat om te zeggen dat het brandt.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): De heer Dominiek Lootens-Stael is een ramptoerist.

De heer Jan Busselen (PVDA): Kan de heer Verstraete misschien even verduidelijken wat hij precies bedoelde toen hij het over woordgebruik had?

De voorzitter: We zullen dit verder bespreken in het eerstvolgende Uitgebreid Bureau, want we moeten inderdaad hoffelijk blijven. Misschien brengen we voortaan ook beter een decibelmeter mee.

- *Het incident is gesloten.*

VRAGEN OM UITLEG (R.v.O., art. 59)

De heropstart van het onderwijs

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Het schooljaar is opnieuw begonnen. In Vlaanderen en Wallonië zijn sinds 1 september 2021 bijna alle coronamaatregelen op de schop gegaan. In Brussel kan er helaas niet op dezelfde manier versoepeld worden door de slechte vaccinatiecijfers. Een rechtstreeks gevolg daarvan is dat leerlingen in het Nederlandstalig onderwijs in het 5de en 6de leerjaar en in het middelbaar nog een mondkapje in de klas moeten dragen, terwijl dat in Vlaanderen niet meer hoeft. Dat zal ook nog even zo blijven. Gezien de stokkende vaccinatiecijfers en de voorspelde 4de golf is de kans groot dat de regels in de scholen nog een tijd zullen gelden.

De aanhoudende maatregelen in de scholen met mogelijke quarantaines vergen enorm veel van leerkrachten, directieteam en leerlingen. Naast de zorg is het onderwijs de enige sector waar corona nog een grote dagelijkse impact heeft op de organisatie, het personeel en de werking. Wij moeten hen meer dan ooit bedanken voor hun ongelofelijke en tomeloze inzet.

Hoe is de start van het nieuwe schooljaar in het Brussels Nederlandstalig onderwijs verlopen? Zijn er al klassen in quarantaine moeten gaan? Zo ja, waar precies?

Is de VGC nauw betrokken bij de opvolging van de situatie in de Nederlandstalige scholen?

Hoe evolueren de regels? Ze bevatten soms een aantal contradictoire punten. Zo hoeven bepaalde kinderen op het openbaar vervoer op weg naar school geen mondkapje meer te dragen, maar in de schoolbanken moeten ze dat dan nog wel. Op den duur zijn dat soort situaties moeilijk verdedigbaar. Hoe staat het College daartegenover?

Collegelid Sven Gatz: Elke start van elk schooljaar kent zijn uitdagingen. Ze zijn hier zoeven en vorige week al aan bod gekomen: het capaciteitsprobleem, het lerarentekort enzovoort. Wij proberen daar antwoorden op te bieden, en daar is de vaccinatiecampagne dit jaar bovenop gekomen.

U wees al op de afwijkende coronaregels en de lagere vaccinatiegraad in Brussel, waardoor ook de striktere maatregelen voor de Nederlandstalige scholen tot nader order blijven gelden. De interministeriële conferentie (IMC) voor de Volksgezondheid heeft wel besloten een aantal maatregelen te wijzigen voor de follow-up van de contacten bij kinderen tot en met de lagere school. Die wijzigingen zijn van kracht vanaf maandag 27 september. Klasgenoten van een besmette leerling moesten in quarantaine gaan tot ze een 2de negatieve coronatest hadden afgelegd. Die verplichting verdwijnt nu voor het basisonderwijs. Wie een 1ste negatieve coronatest aflegt, hoeft niet meer in quarantaine, maar wanneer zich binnen een periode van 7 dagen (in plaats van 14 dagen voorheen) een 2de geval in de klas voordoet, worden alle leerlingen en de leerkracht als hoogrisicocontacten beschouwd en moeten zij worden getest en in quarantaine geplaatst. Nieuw is dat de quarantaine kan worden opgeheven als het resultaat van de 1ste PCR-test negatief is. Vermoedelijk kan op dat vlak dus nog een en ander wijzigen in de aanpak met betrekking tot de quarantainemodaliteiten.

Dat brengt mij bij de quarantainecijfers voor de periode van 1 tot 15 september 2021, aangeleverd door de CLB's.

- Via het CLB N-Brussel moesten in het basisonderwijs 166 leerlingen in quarantaine, waarvan 8 volledige klassen; in het secundair onderwijs gaat het over 8 leerlingen en waren er geen volledige klassen die in quarantaine moesten.
- Via het Vrij CLB Pieter Breughel ging het in het basisonderwijs over 130 leerlingen, waarvan 9 volledige klassen, en voor het secundair onderwijs over 77 leerlingen en geen volledige klassen.
- Het CLB van het Brusselse GO! ten slotte gaf ons een totaal van 259 leerlingen door, waarbij geen onderscheid werd gemaakt tussen basis- en secundair onderwijs.

Zoals ik vorige week al zei, zijn die cijfers vergelijkbaar met die van vorig jaar. Dat is slecht nieuws omdat we gehoopt hadden dat het niet meer nodig zou zijn, maar anderzijds is de situatie vergelijkbaar met vorig jaar en alvast niet erger. Ik zal het ditmaal neutraal contextualiseren.

Over uw vraag over de klassen die in quarantaine werden geplaatst, hebben we ondertussen nieuwe cijfers voor de periode van 13 tot en met 26 september. Die zijn als volgt:

- Vrij CLB Pieter Breughel: 15 klassen in quarantaine in het basisonderwijs en 2 klassen in het secundair onderwijs;
- CLB N-Brussel: 20 klassen in quarantaine in het basisonderwijs en 1 klas in het secundair onderwijs;
- CLB van het GO!: 192 leerlingen, niet uitgesplitst.

Wij volgen de situatie van nabij op. We doen dat nu nog meer dan vroeger door onze vaccinatiecampagne, in samenwerking met BruZEL. Ik verwijs naar het debat van vorige week. Wat de quarantaineplicht van klassen of leerlingen betreft, gaat het nog altijd om federale regels die de Vlaamse overheid rechtstreeks monitort. We worden er via de Vlaamse overheid wel van op de hoogte gebracht, maar hebben daar geen rechtstreekse impact op.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Ik vind het wel een beetje onrustwekkend. Uit de cijfers van de eerste 2 weken en die van de daaropvolgende 2 weken blijkt dat er een significante stijging is van het aantal klassen die in quarantaine moeten. Dat is niet niets. We hebben in deze Raad al vaak gezegd dat afstandsonderwijs uiteindelijk een middel is geweest dat we hebben moeten gebruiken omdat de situatie dat vereiste, maar het kan het contactonderwijs niet vervangen. Afstandsonderwijs biedt niet dezelfde kwaliteit en niet dezelfde mogelijkheden om aan iedere individuele leerling aandacht te schenken. De quarantaineplicht zal ook een kostprijs hebben op het vlak van onderwijskwaliteit en leerachterstand. We zullen de situatie blijven opvolgen. Ik wacht samen met u nog wat af hoe de regels nog zullen evolueren. De vraag is of we met bepaalde regels niet wat overdrijven. Ik hoop in ieder geval dat de situatie op dit vlak niet erger wordt dan ze al is. Het is toch een onrustwekkende evolutie.

- *Het incident is gesloten.*

De samenwerking tussen de VGC en de lokale besturen

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): In de vorige legislatuur vonden geregeld vergaderingen plaats tussen de Vlaamse schepenen en OCMW-voorzitters van de Brusselse gemeenten, de zogenaamde Conferentie van Vlaamse schepenen en OCMW-voorzitters. Dat orgaan wordt geïnstalleerd na elke gemeenteraadsverkiezing. De griffie van de Raad treedt op als secretariaat. Daarnaast was het tijdens de vorige legislatuur ook de bedoeling dat er jaarlijks een netwerkdag zou worden georganiseerd met als doel de netwerking tussen ‘alle’ Nederlandstalige mandatarissen uit de diverse bestuursniveaus in Brussel te versterken. Die netwerking zou immers moeten leiden tot een betere kennis en een betere verstandhouding, tot de uitwisseling van nuttige ervaringen en tot concrete aanbevelingen ten aanzien van de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Een win-win dus voor iedereen en een uitdrukkelijke vraag van de N-VA.

Hoewel een legislatuur 5 jaar duurt, werd de netwerkdag slechts 3 keer georganiseerd, en dat enkel voor de Nederlandstalige schepenen en OCMW-voorzitters en hun medewerkers. De hierboven genoemde bepaling in het Bestuursakkoord van de vorige regeerperiode spreekt nochtans van *“alle Nederlandstalige mandatarissen uit de diverse bestuursniveaus in Brussel”*. Daardoor werd *de facto* een aantal Brusselse gemeenten en Brusselse politieke fracties van deze netwerking uitgesloten. Nochtans kent de Vlaamse gemeenschap in Brussel heeft wat uitdagingen, vooral op lokaal niveau. Dat is een open deur intrappen. We hebben daarnet een uitgebreid onderwijsdebat gehad. Ik citeer die zogenaamd incompetent Vlaamse minister Ben Weyts: *“Het is toch om te bleiten dat gemeenten met de grootte van een gemiddelde Vlaamse centrumstad, zoals Elsene, Etterbeek, Ukkel, Ganshoren, Watermaal-Bosvoorde of Oudergem, geen enkele Nederlandstalige gemeentelijke basisschool inrichten.”* Dat is maar 1 concreet voorbeeld.

Hoe gaan we daarmee verder? Er zou meer verantwoording moeten worden gevraagd aan de Vlaamse schepenen en OCMW-voorzitters hoe ze Vlaamse middelen, Gemeenschapsmiddelen, besteden en in welke mate ze in een Nederlandstalig aanbod voor jeugd, sport en cultuur voorzien.

Werd de Conferentie van Vlaamse schepenen en OCMW-voorzitters deze legislatuur reeds georganiseerd? In bevestigend geval, hoeveel keer en welke onderwerpen zijn er besproken? Welke conclusies en aanbevelingen vloeiden voort uit dat overleg?

Werden deze legislatuur al netwerkdagen voor alle Nederlandstalige mandatarissen uit de diverse bestuursniveaus in Brussel georganiseerd? Indien neen, waarom niet?

Hoeveel keer heeft het collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra contact gehad met de bevoegde schepenen in het kader van concrete projecten of activiteiten? Over welke projecten of activiteiten gaat het? Over welke gemeenten gaat het? Vond het sectoroverleg voor het lokaal cultuurbeleid deze legislatuur jaarlijks plaats?

Welke onderwerpen werden deze legislatuur reeds besproken op dat sectoroverleg en welke conclusies en aanbevelingen werden daaraan verbonden? Welke gemeenten namen daaraan deel?

Collegelid Pascal Smet: Ik antwoord mede namens de collegevoorzitter. Als College overleggen we naar goede gewoonte op uiteenlopende manieren en momenten met de lokale besturen. Dit overleg gebeurt zowel op het niveau van de bevoegde schepenen als tussen de Administratie en de gemeentelijke administraties. We organiseren zowel structureel overleg als ad hoc-overleg met betrekking tot diverse concrete dossiers zoals de bouw van scholen, kinderdagverblijven, in het kader van de wijkcontracten, Brede School, gemeenschapscentra enzovoort.

VGC-breed zijn er deze legislatuur 3 samenkomsten geweest van de Conferentie van schepenen, waarop verschillende collegeleden aanwezig waren:

- Op 6 november 2019 is er een Conferentie geweest waar de collegevoorzitter het Bestuursakkoord heeft toegelicht en een uiteenzetting heeft gegeven over het Brede Schoolconcept.
- Op 31 maart 2021 is er een samenkomst geweest waarop de 3 collegeleden het Strategisch Meerjarenplan hebben toegelicht. Op deze Conferentie is Vlaams minister Benjamin Dalle op ons initiatief ook uitgenodigd om een toelichting te geven over het Vlaamse Relanceplan, wat hij zeer graag heeft gedaan.
- Op 2 juni 2021 was er ook nog een Conferentie over taalgebruik en tweetaligheid.

Ik vind het wel een beetje grappig dat u aandringt op een Conferentie van Vlaamse schepenen, terwijl we allemaal op het niveau van het Gewest de Conferentie van de burgemeesters liever zien verdwijnen. U wilt dan eigenlijk op het niveau van de VGC iets soortgelijks. Ik kom daar straks op terug.

Het College kiest ervoor om sterk in te zetten op het contact met de gemeenten via de Conferentie van schepenen als het nodig is, maar vooral veelvuldig overleg met de individuele gemeenten.

Binnen mijn bevoegdheden Cultuur, Jeugd en Sport bestaat er een jarenlange traditie (ook eigen aan deze sectoren) om de lokale contacten te onderhouden. We organiseren overleg op niveau van de bevoegde schepenen en op administratief niveau.

Zo zit ikzelf en/of mijn kabinet structureel samen met de schepenen. Alle schepenen bevoegd voor het lokale cultuurbeleid en de bibliotheken namen deel aan het schepenenoverleg dat wij organiseerden op 22 januari 2020, 11 mei 2020, 2 april 2021 en 14 juli 2021. Onderwerpen die aan bod kwamen, betroffen de coronamaatregelen, afstemming inzake lokaal cultuur- en bibliotheekbeleid, toelichting bij subsidielijnen zoals Staycation, 11 julivieringen en Kunstenaar in de klas.

Daarnaast hebben wij ook ad hoc-overleg met de volgende gemeentebesturen met betrekking tot de volgende concrete dossiers:

- overleg met de schepenen in Sint-Lambrechts-Woluwe over de vzw Villa Montald;
- diverse overlegmomenten met de schepenen in Jette over de werking van jeugdhuis De Branding;
- diverse overlegmomenten met de burgemeesters en schepenen van Vorst, Sint-Gillis en Anderlecht in het kader van het project jongeren en politie;
- overleg met de schepenen in Brussel rond infrastructuurdossiers zoals Habbekrats en jeugdhuis DAR en rond de instap in de Erfgoedbank Brussel en andere dossiers;

- overleg met de bevoegde schepen in Ukkel over de huisvesting van de bibliotheek en de huursubsidie;
- overleg met de schepenen uit Jette, Elsene en Brussel in het kader van de opstart van de taskforce atelierbeleid.

Op administratief niveau bestaan er 2 permanente doorlopende overlegstructuren, met name het maandelijks overleg van de Brusselse cultuurbeleidscoördinatoren en het overleg van de Brusselse bibliothecarissen.

Het overleg van de Brusselse cultuurbeleidscoördinatoren wordt ondersteund door de VGC. Het vond 8 keer plaats in 2019, 8 keer in 2020 en 7 keer in 2021. Alle Brusselse gemeenten nemen eraan deel behalve Sint-Lambrechts-Woluwe, dat nog niet volledig instapte in het Decreet Lokaal Cultuurbeleid. In afwachting neemt de VGC deze rol op voor Sint-Lambrechts-Woluwe.

Dit overleg legt de nadruk op ervaringsuitwisseling, goede praktijken en heeft uiteraard ook een signaalfunctie.

Het jaarlijks voortgangsrapport dat de gemeenten en gemeenschapscentra samen indienen bij de VGC, werd er bijgestuurd en door de VGC herwerkt. De thema's uit de nieuwe cultuurbeleidsplannen werden besproken en uitgediept, en het functieprofiel van de Brusselse cultuurbeleidscoördinator werd in overleg geactualiseerd.

Tijdens de coronacrisis was dit ook een ideaal forum om snel goede praktijken te delen. Ideeën werden er gedeeld en opgepikt over cultuurwerking tijdens en na de lockdown, zoals raamkunst of 't Licht zien. Vorig jaar kwam ook coronaproof organiseren in de openbare ruimte uitgebreid aan bod. Ik verwijs dan naar Staycation, Brussels Jazz Weekend of 100 jaar Tuinwijken.

Het overleg van de Brusselse bibliothecarissen van de 19 Nederlandstalige bibliotheken en Muntpunt wordt georganiseerd en ondersteund door de VGC. Ze komen in principe maandelijks samen (behalve in de zomer). In 2019 waren er 9 vergaderingen en in 2020 waren er 12 vergaderingen, uiteraard digitaal.

De focus ligt op informatiedeling, kennisuitwisseling en -opbouw, netwerking, inspireren en informeel leren.

Dit overleg heeft ook heel wat initiatieven opgeleverd en af en toe worden er zelfs externe partners uitgenodigd om een interessant project toe te lichten.

Jaarlijks organiseert de VGC ook een netwerkmoment voor alle medewerkers van de 19 Nederlandstalige bibliotheken en Muntpunt. Dit jaar vindt het plaats in november. De Bibliothekendag vindt plaats in Roeselare. De deelnemers bezoeken een open kenniscentrum en in de namiddag kunnen ze kiezen uit verschillende wandelingen of bezoeken. De focus ligt op informele ontmoetingen.

U merkt dus dat we er tijdens de coronacrisis in geslaagd zijn om steeds goed contact te houden met de schepenen en de gemeentelijke diensten. Het komende jaar blijven we inzetten op een duurzame samenwerking met alle lokale besturen.

Uit uw vraag heb ik kunnen opmerken dat u behoefte hebt aan een ontmoeting met alle Nederlandstalige schepenen, gemeenteraadsleden, OCMW-raadsleden. Zodra de coronacrisis het toelaat, kunnen we allemaal samen opnieuw zo'n netwerkdag organiseren. Dat moet normaal gezien perfect kunnen als iedereen zijn pasje of ticketje heeft.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Het is nuttig om deze concrete informatie te krijgen, want helaas sijpelt die niet door naar de Raad, de lokale besturen en de gemeenteraadsleden, die zeer belangrijke actoren zijn. Ik stel vast dat ze stelselmatig worden vergeten. Er is gewoon veel te weinig aandacht voor. Ik wil dat nogmaals onder uw aandacht brengen. Ik herinner u eraan dat wij een gemeenschapspartij zijn. De Vlaamse gemeenschap is niet de grootste gemeenschap in Brussel, maar desalniettemin zeer belangrijk. Het is een zeer geëngageerde gemeenschap die via de gemeenteraadsleden betrokken wil zijn bij de verschillende projecten en waar mogelijk op verbetering wil aansturen. Ik vraag dus nogmaals om de gemeenteraadsleden van alle partijen bij het beleid te betrekken. De uitkomst zal rijker zijn.

U verwijst naar de Conferentie van Burgemeesters van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest maar ik denk dat het hier om een ander gegeven gaat. Ik benadruk nogmaals dat het logisch is dat de Vlaamse schepenen en gemeenteraadsleden vanuit het gemeenschapsdenken van de VGC de vinger aan de pols willen houden. Er wordt transparantie en verantwoording verwacht. Dit ontbreekt echter totaal bij de Conferentie van Burgemeesters. Wat betreft het netwerkmoment, verwacht ik dat we op termijn iets interessants en nuttigs kunnen realiseren. Hopelijk kunnen we een aantal thema's zoals sport en cultuur, jeugdinitiatieven en de gemeenschapscentra op de agenda zetten. Ik denk dat alle partijen en alle gemeenteraadsleden meer waarde hechten aan een concreet en structureel overleg waar van gedachten gewisseld kan worden. Dat lijkt me ook voor de Administratie nuttig.

Collegelid Pascal Smet: Ik zal een voorstel uitwerken voor een 1ste informele netwerkdag, zodat iedereen elkaar kan leren kennen. Ik ga ervan uit dat niet iedereen elk Nederlandstalig gemeenteraadslid in deze stad kent. Ik spreek voor mezelf, maar ik neem aan dat dit ook voor de raadsleden geldt. Ik heb reeds opdrachten gegeven om een netwerkmoment voor te stellen aan de andere collegeleden. We kunnen het netwerkmoment hier organiseren of op een mooie open plek.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): U zegt terecht dat het essentieel is dat iedereen elkaar leert kennen. Als iemand een bedenking of probleem wil delen, is dat inderdaad nodig.

Collegelid Pascal Smet: Ik ben overtuigd, u kan gelukkig naar huis. (*Gelach*)

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Volgens mij is dit het 1ste constructieve debat met een concrete uitkomst van vandaag. En dat zonder verwijten heen en weer te hoeven slingeren. Ik dank het collegelid om deze vraag op te nemen, ik kijk echt uit naar het netwerkmoment. Ik ben namelijk zelf ook gemeenteraadslid, zoals enkele andere raadsleden hier aanwezig.

Collegelid Pascal Smet: Het is nodig om zowel lokaal als regionaal Nederlandstalige verkozenen samen te brengen.

- *Het incident is gesloten.*

Het lokale integratiebeleidsplan en het project CoNnect Brussel

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Ik wil nog even toevoegen dat ik als gemeenteraadslid in Anderlecht ook naar het netwerkmoment uitkijk. Ik ken mijn collega's van de andere gemeenten niet allemaal en het lijkt me een leuk moment om ideeën en ervaringen uit te wisselen. Ik ben blij dat de heer Mathias Vanden Borre het onderwerp aanhaalde en dat het antwoord positief was.

Het nieuwe inburgeringsdecreet van de Vlaamse Regering treedt in 2022 in werking. Het inburgeringstraject krijgt een 4de pijler van sociale netwerking en participatie. Concreet zal elke nieuwkomer die een inburgeringscursus volgt in de toekomst minstens 40 uur gekoppeld worden aan een buddy. Het is de bedoeling dat mensen op deze manier Nederlands oefenen en een sociaal netwerk uitbouwen. Als lokaal bestuur is de VGC direct betrokken bij de uitwerking van de nieuwe 4de pijler in Brussel. U zit dan ook regelmatig samen met Vlaams minister voor Inburgering, de heer Bart Somers. Het Lokale Integratiebeleidsplan moest ten laatste tegen eind september 2021 worden ingediend bij de Vlaamse overheid. U stelt dat dit plan een verdere concretisering van het Strategisch Meerjarenplan 2021-2025 is vanuit de specifieke invalshoek 'Samenleven en diversiteit'. Hopelijk kunt u het plan vandaag toelichten en het ons ook bezorgen.

Voor de uitwerking van de nieuwe 4de pijler in Brussel wordt een proeftuin opgezet: CoNnect Brussel. In dit project staan kwalitatieve buddytrajecten tussen nieuwe en minder nieuwe Brusselaars centraal. Het is de bedoeling dat de inburgeraar en zijn buddy het N-aanbod samen ontdekken en stappen zetten richting vrije tijd, cultuur, kunsten, sport, welzijn, vrijwilligerswerk, enzovoort. Bij de ondersteuning van de trajecten gaat specifiek aandacht naar brede werving en communicatie, doordachte matching en kwaliteitsvolle begeleiding doorheen het traject. Ik vraag me af of er kwalitatieve vereisten zijn voor wie buddy kan en mag worden. Voor de uitvoering van het project worden partnerschappen vooropgesteld met onder andere de BON onthaalbureaus, het Huis van het Nederlands, hogeronderwijsinstellingen en de organisaties uit het N-netwerk. De algemene doelstelling is om na anderhalf jaar projectwerking alle proeftuinen te verankeren in een duurzaam kader voor de verdere uitbouw van de 4de pijler.

Kunt u het Lokale Integratiebeleidsplan toelichten? Wanneer werd het plan ingediend?

Wanneer zat u voor het laatst samen met Vlaams minister Bart Somers over de uitwerking van de 4de pijler in Brussel? Wat werd er precies besproken?

Hoe verloopt de voorbereiding van het project CoNnect Brussel? Met welke partners zal er worden samengewerkt?

Zijn er kwalitatieve vereisten voor wie buddy kan en mag worden? Zoekt men bv. iemand met een bepaalde taalkennis, iemand van dezelfde gemeenschap of achtergrond, iemand die een job heeft, iemand met een bepaald opleidingsniveau? Wil men mensen uit de comfortzone laten treden of net niet? Kan iedereen buddy worden? Hoe gebeurt de kwaliteitsvolle matching?

Collegelid Pascal Smet: Op basis van het decreet betreffende het Vlaams integratie- en inburgeringsbeleid van 7 juni 2013 heeft de VGC de regierol over het integratiebeleid in het

tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Dat betekent dat de VGC “*voor de uitwerking, sturing, afstemming en uitvoering van het inclusieve integratiebeleid zorgt, daarvoor de relevante actoren coördineert en de personen die doelgroep zijn van het beleid, alsook hun organisaties bij dat beleid betreft.*” De VGC moet daarom haar beleidsprioriteiten rond het integratiebeleid bepalen; in de praktijk gebeurt dit door de opmaak van een Lokaal Beleidsplan Integratie.

Het Lokaal Beleidsplan Integratie zal verdere uitvoering geven aan het Bestuursakkoord en aan het Strategisch Meerjarenplan 2021-2025. De focus ligt op het tegengaan van de herkomstkloof en het versterken van gelijke kansen voor Brusselaars met een migratieachtergrond. Daarom is het verder operationaliseren van de strategische doelstellingen, actieplannen en acties nodig.

Van april tot augustus 2021 kregen zowel interne als externe stakeholders de kans om input te geven voor het plan. Dit betrof o.a. VGC-adviesorganen, prioritaire partners en het Agentschap Integratie en Inburgering.

De Administratie verzamelde intern voorstellen binnen alle betrokken diensten en beleidsdomeinen. Momenteel loopt het verder beleidsvoorbereidend proces, dat betekent het redigeren van de teksten. Er wordt nieuwe timing opgemaakt om de input van alle stakeholders te capteren. Uiteraard moet er verder worden afgestemd met de Vlaamse overheid en moet er een positionering van strategische partners worden uitgewerkt. Daarnaast moet de adviesraad Samenleven en Diversiteit advies verschaffen over het ontwerpplan. We willen tot een coherente aanpak van het diversiteitsbeleid komen. Afstemming met het Armoedeplan en het diversiteitsbeleid binnen Personeel & HRM wordt daarom vooropgesteld.

Ik zat zelf nog maar 1 keer samen met Vlaams minister Bart Somers, helemaal in het begin van de legislatuur. Dat was een heel goed gesprek. We hebben toen afgesproken om enkel samen te zitten als er problemen zijn. Onze drukke agenda's laten dan ook geen ruimte voor gekeuvel. Daarnaast ben ik zeer tevreden over de samenwerking tussen de administraties en de kabinetsmedewerkers. Op 13 juli 2021 vond een overleg plaats met de Vlaamse overheid, agentschap Integratie en Inburgering BON vzw en de VGC. Toen werd de stand van zaken rond inburgering opgemaakt en de 4de pijler in Brussel besproken. Die laatste valt onder de regie van de VGC. Verder werd er ook een verkennend overleg gevoerd rond het Lokaal Integratiebeleidsplan en de koppeling met de werking van het Agentschap in Brussel.

Wat betreft de 4de pijler in Brussel werd toen een voorlopige en korte stand van zaken van het project CoNnect Brussel, dat nog tot juni 2022 loopt, meegegeven. De verdere opmaak van een operationeel kader voor de 4de pijler verloopt via begeleiding over alle proeftuinen heen onder leiding van het HIVA. Zij kregen hiertoe een opdracht van de Vlaamse overheid. De VGC wil tijdens deze beleidsperiode sterker inzetten op sociale participatie en vernetwerking van nieuwkomers om ze zo een warm welkom te kunnen bieden. Brussel bevindt zich in een specifieke situatie vanwege de capaciteit van de stad en de 4de pijler die niet verplicht is. In het kader van de GGC-verordening zal regelmatig overleg tussen de VGC en de Vlaamse overheid nodig zijn. Zeker als we een werkbaar model willen bereiken.

De voorbereidende fase van het project CoNnect Brussel liep tot en met april 2021. Het project werd concreet opgestart en extern gelanceerd in mei 2021 en loopt nog tot juni 2022. Met het ontwikkelen van het project CoNnect Brussel wil de VGC de basis leggen voor een

strategisch model, een stadslabo voor communitybuilding tussen nieuwe en minder nieuwe Brusselaars. Bedoeling is om de brug nog sterker te maken en de inburgeraars nog beter, warmer en duurzamer te vernetwerken binnen het N-netwerk. Het gaat dan vooral om het brede aanbod van organisaties en netwerken aan Nederlandstalige zijde in Brussel.

Er wordt zowel gewerkt op individueel niveau, via buddytrajecten (75 duo's in totaal), als op organisatieniveau (i.e. meer organisaties in het Nederlandstalige netwerk als ankerplek voor de inburgeraar). In de buddytrajecten wordt ingezet op brede sociale steun, kennismaking met het aanbod en doorstroom naar vrije tijd en vrijwilligerswerk. Iedereen kan zich hiervoor nog steeds aanmelden als vrijwillige buddy, u ook.

De basis van CoNnect Brussel is het verbinden van individuen in solidariteit en het mogelijk maken van een diepgaandere en duurzame uitwisseling tussen inburgeraars en Brusselaars.

Daarnaast richt het project zich ook op het creëren van een platform: samen met het N-netwerk een verbreding van participatiemogelijkheden voor inburgeraars realiseren. Zo zal er nadrukkelijke toegankelijke informatie verschaft worden over het aanbod en zullen er groepsgerichte gemeenschapsvormende activiteiten op locatie georganiseerd worden.

Samenwerking binnen het N-netwerk is de kern van het project. In het voorjaar van 2021 werden verdere taakafspraken gemaakt met de partners van het project: FMDO, agentschap Integratie en Inburgering BON vzw, Huis van het Nederlands Brussel, Kenniscentrum Welzijn, Wonen, Zorg – Het Punt, Duo for A Job, en Odisee. Vanuit een stuurgroep wordt het project ook nauwgezet opgevolgd. Daarnaast werd via diverse kanalen contact opgenomen met verschillende partners in functie van de opmaak van een welkomstpakket. Voor de werving van buddy's loopt een brede campagne met het uitdelen van folders binnen het N-netwerk, een laagdrempelige site, sociale media, enz.

Er wordt ook samengewerkt met Muntpunt voor een groepsactiviteit, voor toeleiding en voor communicatie.

Het partnernetwerk wordt stelselmatig uitgebreid op basis van de behoeften en interesses van de in totaal 50 buddyduo's. Naast de algemene buddytrajecten loopt momenteel ook de verkennende fase voor de toeleidingstrajecten naar vrijwilligerswerk, waarvoor opnieuw wordt samengewerkt met organisaties uit het N-netwerk die vrijwilligersplaatsen ter beschikking stellen.

De buddytrajecten verlopen volgens onderstaand stramien:

1. Werving van geïnteresseerde inburgeraar en buddy.
2. Kennismaking en uitwisseling rond noden en verwachtingen.
3. Matching.
4. Gezamenlijke activiteiten inburgeraar
5. Ondersteuning van zowel inburgeraar als buddy doorheen het traject.
6. Laagdrempelige communitybuilding activiteiten voor buddy's en inburgeraars.

Er wordt een verschil gemaakt tussen criteria bij werving en verdere kennismaking, waarna de matching plaatsvindt.

De criteria om buddy te worden zijn: ouder zijn dan 18 jaar, Brussel kennen en van de stad houden, graag nieuwe mensen leren kennen, Nederlands en liefst ook wat andere talen spreken, het Nederlandstalig aanbod in Brussel kennen (zoals bibliotheken en gemeenschapscentra) en openstaan voor diversiteit.

Het profiel van de buddy is belangrijk voor een succesvol resultaat. Onder andere de persoonlijkheid moet goed zitten, net als de kennis van de domeinen waarop de inburgeraar vooruitgang wil boeken. De criteria zijn wel moeilijk te objectiveren. Praktijkervaring zal verder moeten uitwijzen of ze eventueel bijgesteld moeten worden.

Inburgeraars kunnen deelnemen als ze in Brussel wonen, ouder zijn dan 18 jaar en een lopend inburgeringscontract hebben bij BON vzw. Een goede matching is van cruciaal belang om mensen op een laagdrempelige manier in de samenleving te brengen.

Toen in 2000 de basis werd gelegd aan het Belgische migratiebeleid, is me in Canada iets opgevallen. Het Canadese model verschilt ietwat van het onze omdat er in Canada meer *nation building migration* wordt beleden. Het land is door zijn ligging dan ook ingebed in een andere geografische context. Nieuwkomers worden er stevast opgevangen door mensen die al in Canada wonen. Zo worden ze opgenomen in de gemeenschap. Sindsdien ben ik ervan overtuigd dat nieuwkomers wegwijs moeten worden gemaakt in de samenleving, niet enkel op administratief vlak. Op die manier creëer je een netwerk, een sociaal stadswefsel tussen mensen die zullen vaststellen dat ze veel meer gemeen hebben dan dat ze van elkaar verschillen. Ik droom al 20 jaar lang van het proefproject dat we nu voeren en hoop dat het nog verder uitgewerkt zal worden. Ik droom ook dat we voor elke nieuwkomer een buddy vinden en hoop dat het Brusselse proefproject naar Vlaanderen kan worden uitgebreid. Dat is ook de afspraak met het kabinet van Vlaams minister Bart Somers. Brussel is een stadslabo voor Vlaanderen.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): In dat laatste kan ik u bijtreden. Zoals ik laatst zei bij *Bruzz*: “*Wat we in Brussel kunnen oplossen, kunnen we overal oplossen.*” De situatie in de hoofdstad is bijzonder complex. De kracht van de VGC en haar netwerk is net die holistische benadering waarbij nieuwkomers ondergedompeld kunnen worden in het warme bad van de Vlaamse gemeenschapsinstellingen in Brussel, die op weergaloze manier uitwisselen, samenwerken en naar elkaar doorverwijzen. Hetzelfde geldt bij schooluitval. Dat zijn zaken die we zoveel mogelijk moeten versterken. Het is goed dat de VGC een faciliterende rol speelt, zich niet opdringt maar actoren met elkaar verbindt.

Over het Lokaal Integratiebeleidsplan hoor ik u zeggen dat er strategisch overleg wordt gevoerd met allerlei verschillende actoren, maar wanneer wordt het plan concreet ingediend en aan de Raad bezorgd?

Heb ik goed begrepen dat het zou gaan om 25.000 buddytrajecten? Nee, 50 buddytrajecten!

Collegelid Pascal Smet: We zijn bezig met een proefproject. Ik hoop dat we ooit zulke hoge aantallen zullen bereiken!

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Het is goed dat er criteria gehanteerd worden, al geeft u toe dat ze moeilijk te objectiveren zijn. Nederlands spreken is dat echter wel. Verbindt u aan dat criterium een bepaald CEFR-niveau, zoals A2 of B1?

Inburgeraars kunnen enkel deelnemen als ze meerderjarig zijn. Dat komt omdat de inburgeringsplicht enkel geldt voor volwassenen. Is er op vrijwillige basis niets mogelijk voor minderjarige inwoners?

Collegelid Pascal Smet: Hun integratie zit vervat in het voogdijproject voor begeleide minderjarigen. Het is de verantwoordelijkheid van de federale overheid om daarover te waken.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Ik bedoel niet enkel onbegeleide minderjarigen, maar ook minderjarigen die met hun gezin meekomen.

Collegelid Pascal Smet: Die gaan in principe naar school. Normaal gezien vervult de school de integratiefunctie. Laten wij ons toespitsen op het proefproject. Het is de bedoeling om het plan voor het einde van het jaar klaar te hebben en aan de Raad over te maken.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Wordt het taalniveau nu geobjectiveerd of niet?

Collegelid Pascal Smet: Ik denk niet dat we een specifiek niveau moeten verbinden aan het criterium ‘Nederlands spreken’.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Het is de bedoeling dat buddy’s de inburgeraars meehelpen om Nederlands te leren.

De voorzitter: Kunnen we deze discussie iets gestructureerder voeren, hoe interessant ze ook is?

Collegelid Pascal Smet: Het is inderdaad een interessante discussie. Ik vind dit soort gesprek veel interessanter dan steriele discussies waarbij sprekers elkaar om de 2 tot 3 minuten eens afwisselen. We moeten uiteraard ook naar elkaar luisteren.

- *Voorzitter: mevrouw Soetkin Hoessen*

De voorzitter: Ik ben het met u eens. We zijn ook aan het bekijken of we het reglement kunnen aanpassen.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Alle respect voor collegelid Pascal Smet en voor u, mevrouw de voorzitter.

Collegelid Pascal Smet: Ik treed veel liever in dialoog. Dat vergt meer dossierkennis van beide gesprekspartners, maar dat is voor mij geen probleem.

De voorzitter: Ik begrijp het, en ik denk velen onder ons. Daarom werken we aan een aanpassing van het reglement.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Het is geen slecht idee om het criterium ‘Nederlands spreken’ verder te objectiveren. We zouden een beroep kunnen doen op het Huis van het Nederlands, dat al bij inburgering betrokken is. De bedoeling van de buddytrajecten blijft dat inburgeraars hun Nederlands oefenen met hun buddy, los van de eerder schoolse context van het inburgeringstraject. Ik wacht af wat het Lokaal Integratiebeleidsplan daarover vastlegt.

Collegelid Pascal Smet: Uiteraard moeten buddy's Nederlands spreken. Ze moeten mensen immers toeleiden naar het Nederlandstalig netwerk. (Instemming) De vraag welk niveau Nederlands nu specifiek vereist is, wordt een aandachtspunt in de evaluatie van het project.

- *Het incident is gesloten.*

De relancemaatregelen van de Vlaamse Regering voor jeugdinfrastructuur

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): In het kader van de coronapandemie en de aangekondigde relanceplannen stelt de Vlaamse Regering 30 miljoen euro investeringsmiddelen ter beschikking voor infrastructurele investeringen in de Vlaamse jeugdsector. Het geld is bedoeld zowel voor de jeugdinfrastructuur van de Vlaamse overheid zelf als voor de infrastructuur van jeugdorganisaties in Vlaanderen en Brussel.

Een van de maatregelen van het relanceplan is de projectoproep voor investeringen in kwaliteitsvolle basisvoorzieningen en de inrichting van jeugdinfrastructuur. Het tekort aan buitenspeelruimte wordt helaas immers steeds groter. Kinderen en jongeren kunnen zich steeds moeilijker vrij en veilig naar een speel- of hangplek begeven. De verstedelijking en de toenemende economische activiteit in en rond de stedelijke centra dragen bij tot vooruitgang en innovatie, maar zetten ook de leefbaarheid en beschikbaarheid van ruimte voor kinderen en jongeren onder druk. Ze vragen naar plekken waar er plaats is voor plezier, spel, ontmoeting en experiment.

Ik was gisteren bij Brussel Brost. De ontlading is enorm bij de jeugd, die na 2 moeilijke jaren eindelijk opnieuw ten volle kan genieten en zijn jeugd kan beleven.

Collegelid Pascal Smet: Hebt u zich ook ontladen?

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Ik was aanwezig en heb genoten van het feestgedruis. Het is fijn om te zien dat het leven hervat. De voorbije 2 jaar waren abnormaal. Hopelijk kunnen we die periode zo snel mogelijk achter ons laten.

De projectoproep zet in op een verbeterde basisinfrastructuur en -inrichting, op de omvorming van gebouwen tot veilige en toegankelijke ontmoetingsplaatsen voor kinderen en jongeren en op kind- en jeugd vriendelijke buurten en speelgebieden.

De projectoproep richt zich tot non-profitorganisaties die beschikken over eigen jeugdinfrastructuur of er een langdurig gebruiksrecht op hebben. Ook lokale besturen kunnen projectvoorstellen indienen in samenwerking met een jeugdorganisatie. Elke organisatie kan ondersteuning krijgen voor meerdere projecten ter waarde van maximaal 250.000 euro. In totaal trekt de Vlaamse Regering 7,7 miljoen euro uit voor deze projectoproep.

Heeft het College kennisgenomen van deze relancemaatregel? Hebben er al Vlaams-Brusselse jeugdorganisaties ingetekend? Zo ja, welke, voor welke projecten en met welk budget? Ondersteunt u die jeugdorganisaties? Welke subsidies zijn er lopende? Zijn de dossiers ingediend en positief geëvalueerd? Wat kunnen we de komende maanden en jaren verwachten?

Collegelid Pascal Smet: De Vlaamse overheid heeft de oproep voor lokale jeugdorganisaties gepubliceerd op 23 september 2021. Het College is ervan op de hoogte en verspreidt de beschikbare informatie. Jeugdorganisaties kunnen zoals steeds op de VGC-Jeugddienst rekenen voor de nodige begeleiding en ondersteuning bij de opmaak van hun dossier.

De VGC bezit zelf ook een aantal infrastructuren waarvoor onderzocht wordt of ze onder de oproep kunnen vallen. Aangezien de oproep nog maar net is gelanceerd, is deze oefening nog niet afgerond.

Het toegekende bedrag voor jeugdorganisaties kan niet hoger zijn dan 60 % van de effectief gerealiseerde en aangetoonde uitgaven. Dit betekent dat jeugdorganisaties ongetwijfeld toenadering zullen zoeken tot de VGC om via een subsidieaanvraag tot cofinanciering hun project te realiseren. Voorlopig zijn er nog geen concrete aanvragen binnengekomen, aangezien elke betrokken partij de oproep nog aan het onderzoeken is.

Deze aanpak van de Vlaamse minister voor Brussel, de heer Benjamin Dalle, vormt een breuk met het eerdere beleid van de heren Sven Gatz, Bert Anciaux en mezelf. De Vlaamse Gemeenschap zou met de VGC moeten samenwerken om jeugdinfrastructuur voor jeugdverenigingen te verbeteren. Vroeger gaf de Vlaamse Gemeenschap middelen aan de VGC, die de organisaties goed kent en er permanent mee in dialoog staat. Nu plots kiezen voor een te ingewikkelde projectoproep die jeugdorganisaties opzadelt met bijkomende bureaucratie, is geen efficiënte beleidskeuze. Ik zal mijn mening ook overmaken aan Vlaams minister Benjamin Dalle.

Dat is niet effectief, en soms zelfs problematisch. Ze moeten eerst een Vlaams dossier indienen, maar ze moeten ook bij de VGC aankloppen enzovoort. Dat is dus allemaal niet zo efficiënt. Daarom doe ik een oproep aan Vlaanderen: denk meer aan de jeugdorganisaties dan aan uzelf.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Ik veronderstel dat de medewerkers van Vlaams minister Benjamin Dalle de vergadering mee volgen, of dat u op zijn minst contact opneemt met de minister of zijn kabinet om uw bezorgdheden rechtstreeks te uiten. U gaat een brief schrijven? Dat is nogal formeel, maar dat is uw keuze.

Ik ga niet helemaal akkoord met uw bedenking. U hebt gezegd dat we net aan het begin staan van de oproep en dat u momenteel uw oor te luisteren legt in het veld. Maar uw antwoord is nu meteen dat het niet effectief is. Dat zal toch nog moeten blijken? We moeten eerst kijken of de jeugdorganisaties willen intekenen, of er bijkomende ondersteuning bij een dossier nodig is en hoe dat concreet ingevuld kan worden? Kan de VGC ondersteuning bieden? Ik veronderstel van wel.

Ik denk ook niet dat het de bedoeling van Vlaams minister Benjamin Dalle is om zomaar een hele papiermolen op te zetten. Ik weet niet of uw kritiek 100 % gerechtvaardigd is. Ik heb er wel enigszins begrip voor dat het vanuit het perspectief van de jeugdorganisaties zo efficiënt en duidelijk mogelijk moet verlopen. Maar het mag ook geen gratis pot worden waaruit je zomaar kan tappen.

Ik wil u vragen om het probleem constructief op te lossen met de bevoegde Vlaamse minister en te bekijken hoe de VGC in deze kan samenwerken met de Vlaamse middelen. De moraal

van het verhaal is wel een positieve boodschap, want Vlaanderen stelt opnieuw bijkomende middelen ter beschikking van de jeugdsector. Laten we er dus geen negatief verhaal van maken.

Collegelid Pascal Smet: Het probleem is dat het niet effectief is, niet efficiënt. Ik zeg dat niet over het hele beleid van de Vlaamse Regering. De zaak moet alleen uitgeklaard worden. Ik denk dat ook u een voorstander bent van een sterke VGC. Er mag geen versnippering zijn, en de dingen moeten niet onmogelijk gemaakt worden, en dat is nu aan het gebeuren. Dat is niet goed voor niemand. Het leidt tot dubbel werk, tot frustraties...

Ik zeg niet dat de Vlaamse Gemeenschap niet betrokken moet zijn. Maar de methode waarop het nu gebeurt, is niet de methode van het verleden die toch efficiënt bleek te zijn. Nu is er te veel commotie op het terrein. Voor mij gaat het om de effectiviteit en de efficiëntie van het beleid.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): We trekken te snelle conclusies, denk ik. Laten we eerst de projectoproep afwachten. Laten we bekijken welke projecten ingediend worden, hoe we die het beste kunnen ondersteunen en welke actoren daarbij kunnen helpen. In een 2de fase kunnen we dan bekijken of er verbeteringen mogelijk zijn.

Voorlopig spaar ik dus mijn kritiek. En ik onthoud dat het hopelijk een positief project wordt en dat er de komende jaren voor de Brusselse jeugd nieuwe infrastructuur en nieuwe spelmogelijkheden komen.

- *Het incident is gesloten.*

VRAAG (R.v.O., art. 58)

Stand van zaken van Plan Atelier en het atelierbeleid

Mevrouw Lotte Stoops (Groen): In februari 2021 kondigde u aan dat de VGC opnieuw 1 miljoen euro zou vrijmaken voor atelierruimte voor kunstenaars. Er kwam een taskforce Plan Atelier, waarin met verschillende partners samen een atelierbeleid uitgewerkt zou worden. Ik stelde u er toen al een vraag over, en met deze vraag zou ik graag opvolgen wat de huidige stand van zaken is van het Plan Atelier en wat de vorderingen zijn.

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is er helaas een schrijnend tekort aan betaalbare ateliers en werkplekken voor kunstenaars. Ik ben daarom verheugd dat ook de VGC als kleine overheid inspanningen doet om dit te verbeteren. In uw antwoord op mijn vraag begin maart 2021 zei u dat u voor een structurele aanpak wilde gaan, en tegelijkertijd concrete, kortetermijninitiatieven zou nemen. Een taskforce is opgericht met een platform met daarin onder meer vertegenwoordigers van een aantal gemeenten, voornamelijk Elsene, Stad Brussel en Jette; *urban.brussels*, *perspective.brussels* en *citydev.brussels*; de Brusselse bouwmeester en de VGC, en ten slotte het RAB/BKO dat de kunstensector vertegenwoordigt.

Onlangs huldigden collega's in Elsene CULT XL in, na een 20 jaar durende bottom-upstrijd van het buurtcomité om door middel van kunstenaarsateliers weer Brusselse kunstenaars aan te trekken, zelfs naar de duurste gemeente van België. Dit project verbindt deze ateliers met

expositieruimten en sociale woningen. Op die oproep antwoordden meer dan 160 Brusselse kunstenaars uit wel 25 disciplines, ook al waren er maar 8 plaatsen.

Ook lanceerde Vlaams Brusselminister Benjamin Dalle een projectoproep ‘broedplaatsen’, waarbij de nadruk komt op het ‘*commonen*’, die letterlijk *the art of sharing* naar voren schuift. Die broedplaatsen willen kunstenaarsateliers en andere organisaties samenbrengen. Het heeft een inherent intersectoraal karakter. (*Rumoer*)

Nu de rust is teruggekeerd, keer ik terug naar de broedplaatsen, want ook broedende vogels hebben rust nodig...

Het project rond de broedplaatsen wil de muren slopen en vraagt dat organisaties echt *out of the box* nadenken en nieuwe projecten met elkaar opzetten.

De 1ste vergaderingen van de taskforce zouden bekijken wat de 1ste stappen zouden zijn en de bijbehorende timing. Wat is hierover besloten?

U gaf ook aan dat met de taskforce bekeken zou worden met welke instrumenten er een zo volledig mogelijk zicht kan worden verkregen op de bestaande ateliers en de steeds evoluerende noden. Hoe staat het daarmee? Zijn de bestaande ateliers en de noden reeds in kaart gebracht?

Zijn er ook al opportuniteiten voor nieuwe atelierruimten opgesteld met de taskforce? Hoe wordt hiervoor samengewerkt met de gemeenten en de Brusselse administraties?

Hoe wil u financieel samenwerken met de gemeenten? Indien gemeenten bijvoorbeeld vastgoed aanbieden, kan de VGC dan helpen bij een globaal plan van uitbating? Is er in een budget voorzien voor restauratie van gemeentelijk vastgoed dat ingezet kan worden voor de ateliers?

Welke concrete initiatieven zijn er genomen of zullen er genomen worden op korte termijn, naast de structurele aanpak met de taskforce?

Er was ondersteuning vanuit de VGC voor Permanent in hun onderzoek naar de ontwikkeling van een *case study* voor een atelierplek in de stad. Wat hield deze ondersteuning precies in en is die nog lopende? Kunt u hier een update over geven?

Hebt u overleg gehad met Vlaams minister Benjamin Dalle over de broedplaatsen en hoe dit in een globaal atelierplan kan ingebed worden?

Hebt u met de andere beleidsmakers uit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en Vlaanderen reeds bekeken hoe het atelierbeleid op gewestelijke schaal uitgebouwd en dus verbreed kan worden, van de VGC naar het volledige Gewest?

Collegelid Pascal Smet: Er was een 1ste vergadering van de taskforce Atelier op 19 maart 2021. Op deze vergadering heeft Level 5 zijn studie voorgesteld. Vervolgens was er een rondetafel waarbij de aanwezige gemeenten (Jette, Elsene en Stad Brussel) hun eigen projecten en ideeën voorstelden en de aanwezige vertegenwoordigers van *urban.brussels*, *citydev.brussels*, de Brusselse bouwmeester, *perspective.brussels* en BKO/RAB ideeën

uitwisselden. De VGC heeft toegelicht dat wij in deze materie graag mee matchmaker en facilitator willen zijn.

Er werd een voorstel voorgelegd en goedgekeurd waarbij een strategische cel en een operationele werkgroep beleidsmaatregelen kunnen onderzoeken en initiëren. Deze maatregelen zouden via experimenten kunnen worden geoperationaliseerd en getoetst. Een bottom-upklankbordgroep van kunstenaars en rechtstreeks betrokkenen zouden dan evaluaties kunnen voeden en aanvullende verbetervoorstellen uitwerken.

Dit najaar werken we verder: er zijn reeds data vastgelegd voor enkele bilaterale opvolgingsgesprekken met partners uit de strategische cel, en er ligt een nieuwe samenkomst vast van de werkgroep voor een uitwisseling omtrent concrete experimenten. Dan begint het proces echt te lopen.

Het volledig in kaart brengen van bestaande ateliers in Brussel is een permanente opdracht. Dat is niet altijd even evident doordat er vaak een nomadisch voortbewegen is van kunstenaars doorheen Brussel en doordat het vaak om tijdelijke infrastructuur gaat. Er zijn al wel enkele initiatieven, zoals *Spots.Brussels*. Mij lijkt het het best dat *perspective.brussels* die inventaris maakt, gezien de taakverdeling binnen het Gewest.

Met de taskforce gebeurde nog geen ophijsting van opportuniteiten. De VGC onderzoekt samen met Level 5 het komende jaar mogelijkheden die aan de noden van kunstenaars tegemoetkomen en er worden concrete voorstellen uitgewerkt. Er ligt een aantal ideeën op tafel, maar zolang die niet afgerond zijn, kan ik die niet toelichten.

Uiteraard is de samenwerking met de gemeenten superbelangrijk. De onlangs opgeleverde atelierruimten van de gemeente Elsene zijn een mooi voorbeeld van wat gemeenten en lokale besturen kunnen doen. Die uitwisseling en terugkoppeling zijn dan ook heel belangrijk.

Binnen de investeringsmiddelen die we tijdens deze legislatuur inzetten op atelierruimte wordt geen budget specifiek voorbehouden voor gemeenten maar we staan wel open voor opportuniteiten en samenwerking. Als er mogelijkheden zijn, zullen we dat zeker doen.

Wij zijn wat terughoudend dat de VGC zou ingrijpen op de uitbating van het gemeentelijk patrimonium. De gemeenten hebben zelf geld en zij moeten zelf keuzes maken. Dat wil niet zeggen dat we niet willen ondersteunen. Zo is er een concrete vraag van Jette, die zowel collega Sven Gatz als ikzelf welwillend zullen bekijken. We moeten alleen nagaan hoe ver we willen gaan en onder welke voorwaarden.

Het is belangrijk om samen te werken. Er zijn concrete pistes, die we hopelijk weldra kunnen afronden. Dan zullen we daarover communiceren, liefst samen met de kunstenaars en kunstenaarsorganisaties.

Op korte termijn zetten we ook een extra ploeg van FIX in om potentiële kunstenaarsateliers te renoveren of in te richten. Ook daar is behoefte aan. Er zijn onderhandelingen aangeknoopt met artiesten en organisaties die zelf ruimte aan het verwezenlijken zijn om te bekijken op welke wijze we het beheer en de inrichting kunnen ondersteunen. Dat de VGC daar een concrete ondersteuning geeft, is ook belangrijk. Tijdens de zomer is er al een 1ste atelierruimte ter beschikking gesteld met ondersteuning door de VGC bij vzw Imal voor een 20-tal

kunstenaars en enkele residenties. Aangezien de onderhandelingen voor andere ruimten nog lopende zijn kan ik hier geen details geven.

Aan de vzw Level 5 is in juli 2021 een ondersteuning gegeven van 30.000 euro. Hiermee doen zij het volgende: een analyse van mogelijke concrete en van experimentele plekken; ze brengen op regelmatige wijze kunstenaars, hun vertegenwoordigers en andere belanghebbenden samen en organiseren debatten over het atelierbeleid in Brussel; ze stellen ook beheer- en toewijzingsmodellen van atelierruimten voor; en ze prospecteren subsidies en ondersteuning bij andere overheden.

In verband met de oproep van Vlaams minister Benjamin Dalle is er geen overleg geweest. Dat betreuren we, want het is niet efficiënt en niet effectief. We moeten samenwerken. Het is niet omdat we samenwerken dat Vlaams minister Benjamin Dalle plots niet meer bestaat. Het is heel jammer dat die samenwerking er niet is.

Die oproep richt zich in het bijzonder tot gedeeld gebruik van ruimten door verschillende sectoren en niet specifiek naar atelierruimten. Gedeelde ruimten zijn uiteraard potentieel heel interessant en welkom. Dat doen we trouwens ook met de scholen. Denk aan het concept van de Brede School, waarbij die als een gemeenschapscentrum wordt beschouwd en de ruimte aan de gemeenschap wordt gegeven buiten de schooltijd.

We zullen deze oproep uiteraard maximaal verspreiden binnen ons netwerk. We hebben wel vragen bij de methode, maar we zijn een loyale en correcte partner. We zullen ook bekijken hoe de gemeenschapscentra zich kunnen inschrijven.

Er lopen ook gesprekken met andere beleidsmakers uit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. We hebben nooit gezegd dat het op één, twee, drie opgelost zal zijn. We zijn een kleine speler, maar we zijn er wel in gelukt om het atelierbeleid in de stad vorm te geven. In die zin overstijgen we zelfs ons gewicht, maar het is voor de goede zaak. De komende weken en maanden proberen we concrete projecten te realiseren.

Mevrouw Lotte Stoops (Groen): Er is op atelierbeleid een soort van *no-time-to-waste*. Ik weet dat alles niet onmiddellijk kan worden opgelost. Er zou dit najaar schot in de zaak komen. *Perspective.brussels* moet de lijst nog opmaken. Ik snap dat het belangrijk is om de criteria voor de steun aan organisaties en gemeentes helder te houden. Ik hoop dat er overlegd zal worden met Vlaanderen. Efficiëntie is zeer belangrijk. De *commoning* sluit voor mij heel erg aan bij de atelierruimten. Ik was onlangs nog bij een 'gecommonde' ruimte in de Gabriël Petitlaan in Sint-Jans-Molenbeek waar onder meer Needcompany ruimte huurt van Citydev. Dat deed mij denken aan de uitspraak over $1 + 1 = 3$. Een gewestelijk vehikel zoals Citydev – die ook deelneemt aan de gesprekken – zou bij uitstek een partner kunnen zijn voor een atelierplan, zeker als er nog nieuwe intersectorale kruisbestuivingen naar voor worden geschoven. Zijn er al contacten geweest tussen de taskforce en Citydev? Wil Citydev zich integreren in een plan?

Collegelid Pascal Smet: Er staan gesprekken gepland. Ik heb daar geen negatieve feedback over. Ze zijn mee in het verhaal. Ze zitten in de taskforce en nu zullen er concrete gesprekken opgestart worden.

De samenwerking tussen Needcompany en Citydev is ontstaan in de vorige regeerperiode.

Ook collegelid Sven Gatz heeft daar nog aan meegewerkt.

Rond de broedplekken is er een informatieuitwisseling geweest met het kabinet van Vlaams minister Benjamin Dalle, maar wij denken dat er niet gekozen is voor de meest effectieve methode voor deze stad. De samenwerking tussen de VGC en de Vlaamse Gemeenschap zal op een andere manier moeten gebeuren.

- *Het incident is gesloten.*
- *De vergadering wordt gesloten om 11.48 uur.*

BIJLAGEN

Commissievergaderingen - verslagen

Samenwerkingscommissie met de Vlaamse volksvertegenwoordigers gekozen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand en Dierenwelzijn van het Vlaams Parlement van 9 juni 2021

- Verslag uitgebracht door mevrouw Els Rochette en mevrouw Annabel Tavernier betreffende het rapport over 2020 van de Gemengde Ambtelijke Commissie Brussel (GACB)

SAMENVATTEND VERSLAG

– Stuk 789 (2020-2021) – Nr. 1

Schriftelijke vragen – Indiening

Er werden schriftelijke vragen ingediend door mevrouw Bianca Debaets.

TREFWOORDENREGISTER

Heropstart van het onderwijs, blz. 18

Het plaatsgebrek in het onderwijs, blz. 10

Impact van Digisprong op de schoolfactuur, blz. 3

Lokale Integratiebeleidsplan en het project CoNnect Brussel, blz. 24

Relancemaatregelen van de Vlaamse Regering voor jeugdinfrastructuur, blz. 29

Samengevoegde vragen om uitleg

- Zie** - Impact van Digisprong op de schoolfactuur
- Het plaatsgebrek in het onderwijs

Samenwerking tussen de VGC en de lokale besturen, blz. 20

Stand van zaken van Plan Atelier en het atelierbeleid, blz. 31

Vraag

- Zie** - Stand van zaken van Plan Atelier en het atelierbeleid

Vragen om uitleg

- Zie** - Heropstart van het onderwijs
- Lokale Integratiebeleidsplan en het project CoNnect Brussel
- Relancemaatregelen van de Vlaamse Regering voor jeugdinfrastructuur
- Samenwerking tussen de VGC en de lokale besturen